VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ SÁU

8.5.2026 (22.3 Bính Ngọ)

Số 55 (4346)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

CHUYẾN THĂM CỦA TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM TỚI ẤN ĐỘ:

Thúc đẩy giao lưu văn hóa, kết nối du lịch [3]

Thủ tướng Lê Minh Hưng dự Hội nghị Cấp cao ASEAN lần thứ 48 [2]

KHỐI TRƯỜNG BỘ VHTTDL TẠI TP.HCM:

Mở sớm mùa thi năng khiếu

[12]

Thí sinh dự thi năng khiếu vào Trường Đại học Thể dục Thể thao TP.HCM **Ảnh: T.TRANG**

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Ngẫm về chuyện tên làng…

● **HƯƠNG BÌNH**

Những ngày gần đây, chuyện về việc sáp nhập thôn, tổ dân phố ở Hà Nội, trong đó có nguy cơ cái tên "làng Vòng" nổi tiếng hàng nghìn năm tuổi sẽ dần biến mất khỏi hệ thống hành chính, đã khiến dư luận đặc biệt quan tâm. Không ít người cho rằng đó chỉ là chuyện "đổi tên", là vấn đề kỹ thuật quản lý hành chính. Nhưng thực ra, phía sau một cái tên làng là cả chiều sâu lịch sử, ký ức cộng đồng và bản sắc văn hóa của dân tộc. Từ kinh nghiệm nhiều năm nghiên cứu về lịch sử, văn hóa truyền thống, người viết cho rằng cần nhìn câu chuyện này ở tầm rộng hơn rất nhiều.

(Xem tiếp trang 2)

MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM:

Kết nối lòng dân, khơi dậy khát vọng phồn vinh [7]

Phát huy giá trị di sản, tạo động lực Thủ đô phát triển bền vững [8]

HÀNG TRĂM HỌC SINH VƯỢT QUA SÔNG XÀ LÒ (QUẢNG NGÃI) TÌM CON CHỮ:

Nếu có cầu, đường đến trường sẽ an toàn [4]

Thủ tướng Lê Minh Hưng đến Philippines dự Hội nghị Cấp cao ASEAN lần thứ 48

Vào lúc 12h40 ngày 7.5 (theo giờ địa phương), Thủ tướng Lê Minh Hưng và đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam đã tới sân bay quốc tế Mactan-Cebu ở thành phố biển Cebu của Philippines, bắt đầu chương trình tham dự Hội nghị Cấp cao Hiệp hội Các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) lần thứ 48 theo lời mời của Tổng thống nước Cộng hòa Philippines Ferdinand Romualdez Marcos Jr, Chủ tịch ASEAN năm 2026.

Đón Thủ tướng Lê Minh Hưng cùng đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam tại sân bay quốc tế Mactan-Cebu có Cố vấn an ninh quốc gia Philippines Eduardo Oban Jr; Thống đốc tỉnh Cebu Pamela Baricuatro; Thị trưởng thành phố Lapu Cindi King-Chan; đại diện Ban tổ chức Hội nghị Cấp cao ASEAN. Về phía Việt Nam có Đại sứ Việt Nam tại Philippines Lại Thái Bình; Đại sứ, Trưởng phái đoàn Việt Nam tại ASEAN Tôn Thị Ngọc Hương; cán bộ, nhân viên Đại sứ quán Việt Nam tại Philippines.

Đây là chuyến công tác nước ngoài đầu tiên của Thủ tướng Lê Minh Hưng trên cương vị người đứng đầu chính phủ mới và cũng là hội nghị đa phương đầu tiên mà Thủ tướng tham dự trực tiếp, qua đó tiếp tục thể hiện cam kết đóng góp chủ động, tích cực, trách nhiệm của Việt Nam trong ASEAN. Việt Nam gia nhập "mái nhà chung" ASEAN vào ngày 28.7.1995. Kể từ khi gia nhập, Việt Nam luôn xem ASEAN là ưu tiên trong chính sách đối ngoại, tham gia với tinh thần chủ động, tích cực và trách nhiệm trong các trụ cột cộng đồng và tất cả các lĩnh vực hợp tác của ASEAN, có những đóng góp quan trọng đối với xây dựng Cộng đồng ASEAN, góp phần bảo đảm môi trường khu vực hòa bình, ổn định và hợp tác, được ASEAN và các nước đánh giá cao.

Lễ đón Thủ tướng Lê Minh Hưng tham dự Hội nghị Cấp cao ASEAN lần thứ 48 tại sân bay quốc tế Mactan-Cebu, Philippines **Ảnh: NHẬT BẮC**

Sau hơn 30 năm tham gia ASEAN, Việt Nam đã trở thành thành viên nòng cốt, cùng các nước thành viên duy trì hòa bình, ổn định khu vực, tăng cường quan hệ với các đối tác, khai thác hiệu quả mạng lưới liên kết kinh tế của ASEAN để thúc đẩy thương mại, đầu tư, tranh thủ sự hợp tác, hỗ trợ và các nguồn lực từ ASEAN và các đối tác để phục vụ mục tiêu phát triển kinh tế, xã hội. Trong vai trò Chủ tịch ASEAN 2026, với chủ đề "Cùng chèo lái tương lai chung", Philippines đặt ra ba định hướng lớn cho hợp tác ASEAN trong năm 2026 là: Củng cố các nhân tố then chốt đối với hòa bình và an ninh; Mở rộng các hành lang thịnh vượng; và Thúc đẩy trao quyền cho người dân.

Hội nghị Cấp cao ASEAN lần thứ 48 tập trung trao đổi về các định hướng lớn cho hợp tác ASEAN năm 2026 về bảo đảm an ninh năng lượng, an ninh lương thực và bảo hộ công dân ASEAN; đồng thời tiếp tục chiến lược về tăng cường liên kết nội khối, nâng cao tự cường, tự chủ chiến lược và vai trò trung tâm của ASEAN. Trên tinh thần đó, dự kiến tại hội nghị, Thủ tướng Lê Minh Hưng sẽ có các bài phát biểu quan trọng, truyền tải thông điệp đường lối đối ngoại Đại hội XIV của Đảng và quan điểm của Việt Nam về các ưu tiên của ASEAN, đưa ra các đề xuất thiết thực củng cố tiến trình xây dựng Cộng đồng ASEAN, góp phần tăng cường khả năng tự cường và ứng phó của ASEAN trước các biến động, nhất là các tác động của tình hình Trung Đông và trao đổi các vấn đề khu vực, quốc tế cùng quan tâm.

Nhân dịp này, Thủ tướng Chính phủ đã có những cuộc tiếp xúc, gặp gỡ với lãnh đạo các nước để củng cố quan hệ hữu nghị, tăng cường tin cậy chính trị và thúc đẩy hợp tác thực chất, hiệu quả. Đây cũng sẽ là những cuộc gặp trực tiếp đầu tiên của Thủ tướng với lãnh đạo các nước ASEAN trên cương vị mới, góp phần tạo xung lực tích cực cho quan hệ song phương cũng như cho sự gắn kết chung của cộng đồng. **P.V (tổng hợp)**

Bảo tàng Hồ Chí Minh, Chi nhánh TP.HCM tạm ngưng đón khách từ nay đến tháng 9.2026

Bảo tàng Hồ Chí Minh, Chi nhánh TP.HCM tạm ngưng phục vụ khách tham quan từ ngày 7.5 đến tháng 9.2026 để thực hiện dự án cải tạo, chỉnh trang toàn diện khuôn viên và hạ tầng bảo tàng. Theo thông báo từ bảo tàng, thời gian mở cửa trở lại sẽ được cập nhật trên website và fanpage chính thức của đơn vị sau khi dự án hoàn thành. Trong thời gian tạm ngưng hoạt động, du khách vẫn có thể tham quan bảo tàng ảo trên website chính thức của bảo tàng tại bennharong.vn.

Bà Lưu Thị Tuyết Trinh, Giám đốc Bảo tàng Hồ Chí Minh, Chi nhánh TP.HCM cho biết, dự án không chỉ đơn thuần là sửa chữa hay tu tạo một công trình kiến trúc lịch sử, mà còn mang ý nghĩa tri ân sâu sắc đối với hành trình tìm đường cứu nước của Chủ tịch Hồ Chí Minh. "Dự án sửa sang không phải chỉ là tu tạo một công trình kiến trúc mà là sự tri ân sâu sắc với hành trình vĩ đại của Bác. Tôi kỳ vọng bảo tàng sẽ trở thành một điểm đến văn hóa, lịch sử hàng đầu cả nước, nơi quá khứ và tương lai cùng song hành", bà Trinh chia sẻ.

Theo bà Trinh, việc hoàn thành dự án đúng dịp Quốc khánh 2.9 sẽ là dấu mốc đặc biệt đối với thành phố. "TP.HCM sẽ khẳng định được bản sắc riêng biệt của một đô thị toàn cầu: Một thành phố hiện đại nhưng biết trân trọng và phát huy những giá trị tinh hoa, tạo nên sức hấp dẫn đặc biệt đối với bạn bè quốc tế và là niềm kiêu hãnh của mọi người Việt Nam", bà Trinh nhấn mạnh. Dự án cải tạo, chỉnh trang Bảo tàng Hồ Chí Minh, Chi nhánh TP.HCM có quy mô khoảng 1,4ha, tổng mức đầu tư gần 68,7 tỉ đồng theo phương thức đối tác công tư (PPP).

Các hạng mục chính gồm cải tạo, nâng cấp hệ thống lát nền, chiếu sáng, thoát nước, trồng cây xanh, chỉnh trang cảnh quan, lắp đặt hệ thống tưới tự động, xây dựng hồ sen và các không gian sinh hoạt ngoài trời. Việc chỉnh trang khuôn viên là bước quan trọng trong định hướng hình thành trục không gian văn hóa, lịch sử và cảnh quan trung tâm TP.HCM gắn với khu vực Cảng Nhà Rồng - Khánh Hội và ven sông Sài Gòn. **T.SƯƠNG**

Ngẫm về…

(Tiếp theo trang 1)

Bởi nếu không cẩn trọng, quá trình sáp nhập các đơn vị dân cư cơ sở hôm nay có thể vô tình tạo nên những đứt gãy văn hóa âm thầm nhưng lâu dài, làm phai nhạt dần những "tế bào ký ức" quan trọng nhất của xã hội Việt Nam truyền thống.

Chủ trương sáp nhập thôn, tổ dân phố để tinh gọn bộ máy, giảm đầu mối quản lý, phù hợp quy mô dân số và điều kiện thực tiễn là một chủ trương có cơ sở. Trong bối cảnh đất nước đang đẩy mạnh cải cách hành chính, xây dựng chính quyền tinh gọn, hiệu quả, việc duy trì quá nhiều đơn vị dân cư nhỏ lẻ, phân tán là điều không còn phù hợp ở nhiều nơi. Xét trên phương diện quản trị, đó là xu hướng tất yếu. Tuy nhiên, điều đáng bàn là, làng không đơn thuần là một đơn vị cư trú hay một cấp hành chính cơ sở. Làng là một thực thể văn hóa, xã hội đặc biệt, tồn tại bền bỉ qua hàng trăm, hàng nghìn năm lịch sử. Nhiều triều đại thay đổi, nhiều đơn vị hành chính từng chia tách hay sáp nhập, nhưng tên làng vẫn còn đó, như một sợi dây nối quá khứ với hiện tại.

Người Việt từ bao đời nay thường định danh mình bằng tên làng. Người ta nói "người làng Vòng", "người Bát Tràng", "người Đông Hồ", "người Kim Long", "người Bao Vinh"… chứ rất hiếm khi tự nhận mình thuộc "tổ dân phố số mấy". Trong tâm thức cộng đồng, tên làng chính là căn tính văn hóa. Đó cũng là lý do vì sao người dân làng Vòng rất tâm tư trước nguy cơ mất tên làng. Bởi "Vòng" không chỉ là một địa danh. Đó là cả một thương hiệu văn hóa gắn với cốm Vòng nổi tiếng của Hà Nội; là lịch sử của một cộng đồng cư dân; là ký ức nhiều thế hệ; là niềm tự hào của người dân địa phương. Nếu một ngày nào đó, trên giấy tờ, bản đồ hay biển chỉ dẫn không còn cái tên ấy nữa, thì sự mất mát không chỉ nằm ở mặt hành chính.

Điều đáng lo hơn là khi tên làng biến mất khỏi hệ thống chính thức, dần dần nó cũng sẽ biến mất khỏi đời sống xã hội. Thế hệ trẻ lớn lên với những tên gọi hành chính như "tổ dân phố số 1", "liên khu dân cư", "khu phố A"… sẽ ngày càng xa lạ với lịch sử địa phương mình. Chỉ sau vài thế hệ, ký ức cộng đồng có thể mờ nhạt rất nhanh… Ở Việt Nam, làng còn là một thiết chế xã hội đặc biệt. Đình làng, hương ước, lễ hội, nhà thờ họ, giỗ tổ nghề, quan hệ láng giềng… tất cả tạo thành một "vốn xã hội" vô cùng quan trọng. Chính cấu trúc ấy giúp cộng đồng gắn kết, tương trợ nhau, duy trì đạo lý và ổn định xã hội ở cơ sở suốt nhiều thế kỷ.

Nếu sáp nhập chỉ nhìn từ góc độ quản lý hành chính mà không tính đến cấu trúc văn hóa cộng đồng, nguy cơ "hòa tan bản sắc" là điều hoàn toàn có thể xảy ra. Khi cảm giác thuộc về cộng đồng suy giảm, khi các thiết chế truyền thống mờ nhạt dần, thì không chỉ văn hóa bị ảnh hưởng mà cả nền tảng xã hội cũng có nguy cơ suy yếu. Điều này càng đáng lưu ý với các đô thị di sản và những vùng có mật độ làng cổ dày đặc như Hà Nội, Huế, Bắc Ninh, Hội An… Bởi bản sắc của những vùng đất ấy không chỉ nằm ở các công trình kiến trúc hay di tích nổi tiếng, mà còn nằm trong mạng lưới làng xã truyền thống, trong tên gọi địa phương, trong ký ức cộng đồng và trong những không gian văn hóa sống.

Vấn đề vì thế không nằm ở chỗ có sáp nhập hay không, mà là sáp nhập như thế nào để không làm tổn thương bản sắc văn hóa. Thiết nghĩ, hoàn toàn có thể dung hòa giữa yêu cầu hiện đại hóa quản lý và bảo tồn ký ức cộng đồng. Có thể sáp nhập đơn vị quản lý nhưng vẫn giữ nguyên tên làng truyền thống trong đời sống chính thức; cho phép sử dụng song song tên hành chính và tên văn hóa, lịch sử; đưa các tên làng cổ vào biển chỉ dẫn, hồ sơ địa danh, cơ sở dữ liệu di sản; bảo tồn các thiết chế văn hóa làng; xem tên làng truyền thống như một dạng di sản văn hóa phi vật thể cần được bảo vệ.

Đặc biệt, với các làng nghề nổi tiếng, tên làng cần được nhìn nhận như một thương hiệu văn hóa quốc gia. Bởi thương hiệu ấy không chỉ mang giá trị lịch sử mà còn gắn trực tiếp với du lịch, kinh tế sáng tạo và công nghiệp văn hóa trong bối cảnh hiện nay. Làng Việt đã tồn tại hàng nghìn năm, đi qua chiến tranh, thiên tai và vô số biến động lịch sử. Đó không phải điều ngẫu nhiên. Bởi làng chính là tế bào văn hóa bền vững nhất của dân tộc Việt Nam. Nếu những "tế bào ký ức" ấy dần biến mất trong các cuộc sáp nhập hành chính hôm nay, thì cái mất sẽ không chỉ là vài cái tên trên bản đồ, mà là sự suy giảm chiều sâu văn hóa của cả quốc gia trong tương lai. ■

CHUYẾN THĂM CỦA TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM TỚI ẤN ĐỘ:

Thúc đẩy giao lưu văn hóa, kết nối du lịch

● **TÙNG QUANG – THU THỦY**

Trong khuôn khổ chuyến thăm cấp Nhà nước của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm tới Cộng hòa Ấn Độ từ ngày 5 - 7.5, bai bên đã ra Tuyên bố chung nâng tầm quan hệ lên "Đối tác Chiến lược Toàn diện Tăng cường" trên tinh thần "Chia sẻ tầm nhìn, hội tụ chiến lược, hợp tác thực chất", nhất trí tăng cường hợp tác văn hóa, du lịch, giao lưu nhân dân; phát huy các giá trị tương đồng về văn hóa, lịch sử và tôn giáo.

Trước sự chứng kiến của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Thủ tướng Narendra Modi, thừa ủy quyền của Bộ trưởng Bộ VHTTDL, Thứ trưởng Hồ An Phong và Bộ trưởng Văn hóa và Du lịch Ấn Độ Shri Gajendra Singh Shekhawat ký và trao hai văn kiện hợp tác Văn hóa và Du lịch giữa hai nước

Tuyên bố chung gồm 52 điều, riêng nội dung "Hợp tác văn hóa, du lịch và giao lưu nhân dân" có 7 điều, trong đó hoan nghênh việc ký Chương trình Hợp tác Văn hóa giai đoạn 2026-2030; nhất trí tiếp tục thúc đẩy giao lưu văn hóa; hoan nghênh việc ký kết Bản ghi nhớ hợp tác du lịch và nhất trí khuyến khích phát triển du lịch hai chiều bền vững, bao trùm, bao gồm du lịch văn hóa và di sản, du lịch y tế và chăm sóc sức khỏe và các loại hình khác.

Theo đó, Việt Nam đánh giá cao việc Ấn Độ rước Xá lợi Đức Phật sang Việt Nam tôn trí từ tháng 5 đến tháng 6.2025. Hai lãnh đạo ghi nhận sự hưởng ứng sâu rộng của người dân Việt Nam đối với Xá lợi Đức Phật, phản ánh liên kết văn minh sâu sắc, di sản tinh thần chung và tình hữu nghị bền chặt giữa hai nước. Hai bên ghi nhận du lịch là động lực quan trọng thúc đẩy giao lưu nhân dân và tăng trưởng kinh tế; hoan nghênh việc ký kết Bản ghi nhớ hợp tác du lịch và nhất trí khuyến khích phát triển du lịch hai chiều bền vững, bao trùm, bao gồm du lịch văn hóa và di sản, du lịch y tế và chăm sóc sức khỏe và các loại hình khác.

Thủ tướng Modi mời du khách Việt Nam tới thăm Con đường Phật giáo tại Ấn Độ. Hoan nghênh việc tăng cường các chuyến bay thẳng giữa hai nước, hai bên khuyến khích cơ quan hàng không dân dụng của hai nước trao đổi nhằm tăng cường hơn nữa kết nối hàng không. Hai bên hoan nghênh việc ký Chương trình Hợp tác Văn hóa giai đoạn 2026-2030; nhất trí tiếp tục thúc đẩy giao lưu văn hóa, tăng cường kết nối nhân dân. Nhấn mạnh mối liên kết văn minh giữa hai nước, lãnh đạo hai nước khuyến khích tăng cường trao đổi giữa các học giả Phật học, tăng ni, người hành hương và sinh viên hai nước. Việt Nam đánh giá cao cam kết của Ấn Độ trong việc bảo tồn Di sản Thế giới UNESCO Mỹ Sơn, cũng như các hoạt động trùng tu, bảo tồn do Cơ quan Khảo cổ Ấn Độ triển khai tại các khu A, H và K, dự án đang thực hiện tại các khu E và F, và tại Tháp Nhạn, tỉnh Đắk Lắk.

Ấn Độ đánh giá cao Việt Nam ủng hộ tổ chức Ngày Quốc tế Yoga hằng năm tại nhiều tỉnh, thành phố của Việt Nam. Hai bên ủng hộ tăng cường hợp tác hơn nữa giữa các cơ sở yoga hai nước, và thúc đẩy giao lưu văn hóa; nhất trí tăng cường trao đổi văn hóa giữa hai nước và thiết lập vị trí Giáo sư chuyên ngành Ấn Độ học tại Đại học Đà Nẵng và Đại học Khoa học xã hội và nhân văn Hà Nội.

Trước đó, ngày 6.5, sau Lễ đón cấp Nhà nước do Tổng thống Ấn Độ Droupadi Murmu và Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi đồng chủ trì, được cử hành trọng thể tại Phủ Tổng thống ở thủ đô New Delhi theo nghi thức cao nhất dành cho nguyên thủ quốc gia, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã tiến hành hội đàm với Thủ tướng Narendra Modi.

Tại hội đàm, hai nhà lãnh đạo bày tỏ vui mừng trước những bước phát triển vượt bậc trên nhiều lĩnh vực giữa hai nước sau 10 năm thiết lập khuôn khổ Đối tác Chiến lược Toàn diện. Hai bên cũng nhất trí củng cố nền tảng xã hội của quan hệ thông qua việc tăng cường hợp tác văn hóa, du lịch, giao lưu nhân dân; phát huy các giá trị tương đồng về văn hóa, lịch sử và tôn giáo; thúc đẩy kết nối hàng không, logistics và hợp tác giữa các địa phương, trung tâm kinh tế, công nghệ của hai nước.

Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi nhấn mạnh hằng năm có nhiều người Việt Nam đến Ấn Độ hành hương và mong muốn hai bên sẽ tiếp tục tăng cường hợp tác du lịch trong thời gian tới, kêu gọi các doanh nghiệp Việt Nam mở rộng đầu tư vào ngành du lịch tại Ấn Độ.

Sau cuộc hội đàm, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Thủ tướng Narendra Modi đã chứng kiến lễ ký kết và trao 13 văn kiện hợp tác trong các lĩnh vực khoa học - công nghệ, khoáng sản thiết yếu, y tế, tài chính, an ninh mạng, hợp tác địa phương, kiểm toán. Đáng chú ý, Bộ VHTTDL đã ký hai văn bản về hợp tác văn hóa và du lịch. Cụ thể, thừa ủy quyền của Bộ trưởng Bộ VHTTDL, Thứ trưởng Hồ An Phong đã ký và tiến hành trao hai văn kiện hợp tác với Bộ trưởng Văn hóa và Du lịch Ấn Độ, Shri Gajendra Singh Shekhawat, gồm: Chương trình trao đổi Văn hóa giữa Bộ VHTTDL Việt Nam và Bộ Văn hóa Ấn Độ giai đoạn 2026 - 2030; Bản ghi nhớ về hợp tác Du lịch giữa Bộ VHTTDL Việt Nam và Bộ Du lịch Ấn Độ.

Việc ký kết các thỏa thuận quốc tế của Bộ VHTTDL là bước cụ thể hóa việc triển khai Nghị quyết số 59-NQ/TW ngày 24.1.2025 của Bộ Chính trị về hội nhập quốc tế trong tình hình mới, các văn kiện được đúc kết dựa trên nhu cầu, tiềm năng và khả năng bổ trợ cho nhau trong hợp tác giữa Việt Nam và Ấn Độ. Trong đó, Chương trình hợp tác văn hóa Việt Nam - Ấn Độ tạo cơ sở pháp lý cho việc phát triển hợp tác về văn hóa, nghệ thuật giữa hai nước giai đoạn 5 năm tới (2026-2030), đặc biệt, năm 2027 Việt Nam và Ấn Độ kỷ niệm 55 năm thiết lập quan hệ ngoại giao. Chương trình hợp tác để cập những kế hoạch, chương trình hợp tác cụ thể, trong đó có Tuần Văn hóa Việt Nam tại Ấn Độ, Tuần Văn hóa Ấn Độ tại Việt Nam, việc trao đổi đoàn, thúc đẩy hợp tác đào tạo…

Bên cạnh Chương trình trao đổi về Văn hóa, thỏa thuận hợp tác về lĩnh vực Du lịch được ký kết tạo dấu mốc quan trọng trong bối cảnh lượng khách du lịch hai nước đang có mức tăng trưởng ấn tượng, nhu cầu giao lưu, tìm hiểu cơ hội hợp tác giữa doanh nghiệp hai nước ngày càng tăng, đây là cơ sở để khai thác tiềm năng to lớn của hai quốc gia vốn có nhiều sự chia sẻ về văn hóa và lịch sử.

Bản ghi nhớ về hợp tác Du lịch nêu rõ các khía cạnh hai bên thống nhất đẩy mạnh gồm quảng bá điểm đến, xây dựng các sản phẩm du lịch đặc thù kết nối di sản, tâm linh, ẩm thực và nghỉ dưỡng; đồng thời tăng cường hợp tác giữa các doanh nghiệp lữ hành, hãng hàng không và cơ quan quản lý du lịch. Việc thúc đẩy mở thêm đường bay thẳng, đơn giản hóa thủ tục visa và nâng cao chất lượng dịch vụ được kỳ vọng sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho du khách hai nước. Đặc biệt, với lợi thế về văn hóa đặc sắc và lịch sử lâu đời, Việt Nam và Ấn Độ có thể phát triển các tuyến du lịch chuyên đề như du lịch Phật giáo, du lịch di sản và du lịch trải nghiệm… góp phần gia tăng lượng khách hai chiều, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế và củng cố hơn nữa mối quan hệ hợp tác toàn diện giữa hai quốc gia.

Việt Nam và Ấn Độ có quan hệ hợp tác truyền thống hữu nghị, đặc biệt là mối liên hệ lịch sử, sự tương đồng và hợp tác bền chặt nhiều năm qua về văn hóa, con người đã gắn kết tình cảm hữu nghị giữa hai dân tộc nhiều thế kỷ qua và đang ngày càng được nâng tầm nhờ những chủ trương và chính sách của Chính phủ hai nước. Những cam kết, văn kiện hợp tác được ký kết trong chuyến thăm cấp cao mang tính lịch sử này sẽ tiếp tục mở rộng hợp tác nhiều mặt giữa hai quốc gia, trong đó đặt biệt là lĩnh vực văn hóa và du lịch. ■

HÀNG TRĂM HỌC SINH VƯỢT QUA SÔNG XÀ LÒ (QUẢNG NGÃI) TÌM CON CHỮ:

Nếu có cầu, đường đến trường sẽ an toàn

Bài, ảnh: NHƯ ĐỒNG

Hơn 200 học sinh từ mầm non đến THCS vẫn ngày ngày qua sông Xà Lò, và những bước chân nhỏ bé ấy lại phải đặt lên vai người lớn. Phía sau mỗi chuyến qua sông đầy vất vả với rình rập hiểm nguy, họ luôn mong ước rất giản dị: Được đến lớp an toàn.

Ở khúc sông Xà Lò đoạn chảy qua xóm Bà Rà (thôn làng Trăng, xã Sơn Thủy, Quảng Ngãi), mỗi buổi sáng bắt đầu không phải bằng tiếng còi xe hay nhộn nhịp chợ búa mà bằng những bước chân dò dẫm trong làn nước lạnh. Khi đồng hồ vừa điểm 6h, từng tốp phụ huynh lặng lẽ tụ về bờ sông, chuẩn bị cho một hành trình đã thành nếp: Lội nước cõng con đến trường.

Tháng 4, dòng sông không quá hung dữ. Mặt sông rộng chừng 50m, nước ngang lưng người lớn, có đoạn cạn hơn. Nhưng vẻ hiền hòa ấy chỉ là bề mặt. Dưới chân là lớp đá cuội phủ rong rêu, trơn trượt như những "bẫy ngầm" vô hình. Chỉ một bước sơ sẩy, người lớn có thể ngã, và đứa trẻ trên lưng lập tức đối diện hiểm nguy. Ông Đinh Văn Sanh (51 tuổi), đang cõng cháu băng qua dòng nước. Mỗi bước chân của ông đều chậm rãi, chắc nịch, như thể đang cân đo từng nhịp đi với chính nỗi lo trong lòng. Con đường vòng có thể an toàn hơn, nhưng đổi lại là mất hơn một giờ đồng hồ. "Cõng qua sông nhanh hơn, nên phải đi vậy thôi", ông nói, mắt không rời bờ bên kia.

Trên triền bờ, một người mẹ vội vàng tháo dép, cuốn gọn ống quần, đặt con lên vai. Đứa trẻ bám chặt cổ mẹ, đôi mắt còn ngái ngủ. Dòng nước lững lờ trôi, nhưng mỗi bước đi là một lần dò dẫm. Không có cầu, không có lan can, chỉ có kinh nghiệm và sự cẩn trọng làm điểm tựa. Chị Đinh Thị Cam (30 tuổi), gùi chiếc cặp nhỏ rồi cõng con xuống nước. Trước khi bước đi, chị khẽ dặn: "Con bám chặt mẹ nghe chưa". Đứa bé siết tay, như một phản xạ đã thành quen. Mỗi ngày, chị dậy từ 4h sáng, chuẩn bị cho hai con, rồi bắt đầu hành trình khi trời còn chưa sáng rõ. "Phải đi sớm, chứ trễ gặp lúc thủy điện xả nước thì nguy hiểm lắm", chị Cam nói.

Những câu chuyện như của chị Cam không hiếm ở Sơn Thủy. Gia đình khó khăn, chồng đi làm thuê xa, chị từng nghĩ đến việc đi làm để đỡ đần. Nhưng rồi, dòng sông đã giữ chị lại. "Tôi không dám để con tự qua sông", chị bộc bạch. Với chị, mỗi lần lội nước là một lần đánh cược. Xóm Bà Rà có 59 hộ dân, xóm Giá Gối 48 hộ, những con số nhỏ bé nhưng chất chứa nỗi lo lớn. Toàn xã Sơn Thủy, địa hình bị chia cắt bởi các con sông như Rin, Xà Lò, Re. Có những nơi, nếu không lội sông, người dân phải đi vòng 18 đến 27 km để tới trung tâm xã. Khoảng cách ấy không chỉ đo bằng cây số, mà bằng cả cơ hội học hành, khám chữa bệnh và mưu sinh.

Dòng nước chỉ mấp mé ngang đầu gối nhưng ẩn dưới là lớp đá trơn trượt, khiến mỗi bước chân đều tiềm ẩn nguy hiểm

Trẻ nhỏ bám vai cha mẹ, vượt dòng Xà Lò đến lớp giữa nỗi lo nước dâng bất chợt

> *"Việc địa bàn bị chia cắt bởi nhiều con sông khiến đời sống người dân gặp rất nhiều khó khăn, đặc biệt là học sinh. Về lâu dài, địa phương đã đề xuất xây dựng hai cây cầu bắc qua sông Xà Lò. Một cây cầu dự kiến nối khu vực Sơn Trung cũ sang Sơn Hải cũ, cách điểm người dân thường lội sông khoảng 2 km.*
>
> *"Nếu có cầu, quãng đường từ các thôn về trung tâm xã sẽ rút ngắn còn khoảng 3-4 km, thay vì 25-27 km như hiện nay. Việc này sẽ giải quyết nhu cầu đi lại cho hơn 9.500 người dân.*
>
> **(Ông LÊ QUỐC VŨ, Chủ tịch UBND xã Sơn Thủy)**

Thực tế khắc nghiệt này đã buộc nhiều người chọn cách ngắn nhất và nguy hiểm nhất. Đã có những vụ đuối nước thương tâm xảy ra khi người dân cố vượt sông. Chính quyền địa phương đã nhiều lần cảnh báo, vận động người dân không lội sông. Nhưng giữa lựa chọn nguy hiểm và cách trở, người dân vẫn phải tự tìm lối đi cho mình. Ông Lê Quốc Vũ, Chủ tịch UBND xã Sơn Thủy cho biết, việc địa bàn bị chia cắt bởi nhiều con sông khiến đời sống người dân gặp rất nhiều khó khăn, đặc biệt là học sinh. Về lâu dài, địa phương đã đề xuất xây dựng hai cây cầu bắc qua sông Xà Lò. Một cây cầu dự kiến nối khu vực Sơn Trung cũ sang Sơn Hải cũ, cách điểm người dân thường lội sông khoảng 2 km.

"Nếu có cầu, quãng đường từ các thôn về trung tâm xã sẽ rút ngắn còn khoảng 3-4 km, thay vì 25-27 km như hiện nay. Việc này sẽ giải quyết nhu cầu đi lại cho hơn 9.500 người dân", ông Vũ nói. Sáng sớm, dòng Xà Lò vẫn chảy. Những bước chân vẫn cứ thế băng qua dòng nước. Và trên lưng người lớn, những giấc mơ trẻ nhỏ vẫn được cõng qua sông từng ngày, từng ngày. ■

Khởi tố đối tượng bạo hành bé gái 4 tuổi dẫn đến tử vong

Liên quan đến vụ bé gái 4 tuổi bị bạo hành dẫn đến tử vong xảy ra ngày 3.5 tại ngõ 31 Nguyễn Khả Trạc, phường Phú Diễn (Hà Nội), Công an thành phố Hà Nội cho biết, Cơ quan Cảnh sát điều tra (Công an thành phố) đã ra quyết định khởi tố vụ án, khởi tố bị can đối với Nguyễn Minh Hiệp về tội "Giết người", đồng thời củng cố hồ sơ xử lý Bàn Thị Tâm theo quy định.

Theo điều tra, Nguyễn Minh Hiệp (sinh năm 2004, thường trú tại xã Thanh Lâm, Ninh Bình) và Bàn Thị Tâm (sinh năm 2006, thường trú tại xã Bắc Quang, Tuyên Quang) sinh sống với nhau như vợ chồng và thuê trọ tại ngõ 31 Nguyễn Khả Trạc, phường Phú Diễn từ tháng 3.2026 đến nay. Ở cùng còn có cháu H. (sinh năm 2022) là con riêng của Tâm, anh trai của Hiệp và bạn gái. Chiều 3.5, Hiệp và Tâm đi chơi về thì thấy cháu H. chuẩn bị lấy bánh, kẹo ra ăn. Cho rằng cháu ăn vụng nên Tâm đã lấy dép đánh liên tiếp nhiều lần vào vùng đầu và mặt cháu.

Sau đó, Tâm bắt cháu H. đứng góc nhà thì thấy cháu đi vệ sinh nên Tâm dùng tay đánh vào mặt rồi bảo cháu vào tắm. Khi thấy cháu H. đang nghịch trong nhà vệ sinh, Hiệp mắng chửi rồi dùng chân kẹp chặt mặt cháu, lấy vòi hoa sen xịt liên tục vào khu vực miệng và mũi của cháu; chứng kiến sự việc, Tâm không nói gì và đi ra ngoài. Một lúc sau thấy cháu không gào khóc giãy giụa nữa thì Hiệp đi ra ngoài. Sau đó, cháu H. được đưa đi cấp cứu ở Bệnh viện E (Hà Nội) và tử vong chiều 6.5.

Ngay khi nhận được thông tin, Giám đốc Công an thành phố Hà Nội đã chỉ đạo Phòng Cảnh sát hình sự phối hợp các đơn vị chức năng khẩn trương điều tra, làm rõ hành vi của các đối tượng. Quá trình đấu tranh, Hiệp và Tâm còn khai nhận thường xuyên bạo hành, đánh đập cháu H., thậm chí bỏ đói nhiều ngày. **P.V**

Cơ hội và thách thức số hóa di sản

Bài 2: NẾU CHỈ CHẠY THEO CÔNG NGHỆ...

● HÀ AN

Việc thực hiện số hóa di sản đã xuất hiện nhiều điểm sáng, cho thấy quá trình này đang trở thành một hướng đi mới theo quy định. Tuy nhiên, bên cạnh cơ hội, cần đặt ra yêu cầu về cách làm bài bản, đồng bộ và bền vững hơn.

Theo đánh giá của Cục Di sản văn hóa (Bộ VHTTDL), những năm gần đây, chuyển đổi số trong lĩnh vực văn hóa, đặc biệt là di sản đã đặt trong một định hướng chiến lược. Việc ban hành Chương trình số hóa Di sản văn hóa Việt Nam giai đoạn 2021-2030 với mục tiêu số hóa toàn diện đã tạo ra cú hích quan trọng.

Chuyển đổi số là nhiệm vụ

Đáng chú ý, Nghị định số 308/2025/NĐ-CP của Chính phủ tiếp tục nhấn mạnh yêu cầu đẩy mạnh số hóa di sản, xem đây là một trong những giải pháp trọng tâm để thích ứng với bối cảnh mới. Từ đây, chuyển đổi số không còn là một xu hướng mang tính khuyến khích, mà đã trở thành nhiệm vụ gắn với trách nhiệm của từng cơ quan, đơn vị.

Giai đoạn 2021–2025 ghi nhận những kết quả ban đầu quan trọng, tạo nền tảng cho các bước triển khai tiếp theo. Bộ VHTTDL đã hoàn thành việc scan 4,3 triệu trang tài liệu (đạt 100%) các hồ sơ khoa học xếp hạng, ghi danh, công nhận di sản từ năm 1962 đến nay. Song song với đó, việc số hóa 3D, Panorama 360 đối với một số di tích quốc gia đặc biệt như chùa Keo, tháp Bánh Ít, lăng Minh Mạng và 100 bảo vật quốc gia đã được triển khai. Các hệ thống thông tin quản lý di sản và bản đồ số cũng từng bước được kết nối theo dự án "Xây dựng nền tảng, cơ sở dữ liệu quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa".

Ở địa phương, 29/34 tỉnh, thành phố đã triển khai số hóa với nhiều cách làm đa dạng. Có thể kể đến Bắc Ninh với việc số hóa hơn 120 di tích cùng hơn 50.000 dữ liệu ảnh, video; xây dựng tour tham quan 360; ghi hình, lưu trữ gần 70 lễ hội và 50 làn điệu quan họ; số hóa hơn 3.000 tài liệu cổ. Tại Huế, công nghệ 360 được ứng dụng để số hóa không gian Kinh thành, điện Thái Hòa, Hải Vân Quan; 207 cổ vật được số hóa 3D; hơn 452.000 trang tư liệu Hán - Nôm và 30 lễ hội tiêu biểu được lưu trữ dưới dạng số. Đặc biệt, việc ứng dụng công nghệ BIM trong trùng tu di tích đã mở ra hướng tiếp cận mới trong bảo tồn.

Tỉnh Quảng Ninh cũng đã số hóa 142/165 di tích, xây dựng không gian 360 cho 17 di tích, tích hợp hơn 550 hiện vật 3D trên nền tảng bảo tàng số; đồng bộ hàng nghìn tư liệu hiện vật và triển khai hệ thống trưng bày số, bảo tàng ảo VR360. Tại Đồng Nai, hơn 2.600 hồ sơ và gần 2.700 hiện vật đã được số hóa; 5 bộ bảo vật quốc gia được dựng 3D; nhiều di tích được triển khai trải nghiệm VR; hàng chục nghìn trang tài liệu và gần 100 phim tư liệu được lưu trữ dưới dạng số. Ninh Bình, Đồng Tháp, Hà Tĩnh… cũng đang từng bước xây dựng cơ sở dữ liệu, ứng dụng GIS, VR, chatbot AI hay số hóa hàng chục nghìn trang tư liệu, hiện vật. Những con số này không chỉ phản ánh quy mô triển khai, mà còn cho thấy một thực tế: Số hóa di sản đã không còn là câu chuyện riêng lẻ, mà đang dần trở thành một xu hướng lan tỏa.

Số hóa di sản không chỉ là câu chuyện công nghệ

Thực tế cho thấy, tại nhiều di tích, công nghệ đã trở thành cầu nối hiệu quả giữa di sản và công chúng. Theo ông Lê Xuân Kiêu, Giám đốc Trung tâm Hoạt động Văn hóa khoa học Văn Miếu – Quốc Tử Giám, quá trình chuyển đổi số không diễn ra một cách dễ dàng, mà đòi hỏi sự thử nghiệm, điều chỉnh liên tục. Tuy nhiên, những kết quả đạt được là rất rõ ràng. Các sản phẩm như tour đêm, trình chiếu 3D hay hệ thống thuyết minh tự động không chỉ làm mới cách tiếp cận di sản mà còn góp phần gia tăng đáng kể lượng khách tham quan. Có thời điểm, các chương trình phải tổ chức nhiều suất mỗi tối để đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của công chúng.

Không chỉ ở các di tích, lĩnh vực bảo tàng và lưu trữ cũng đang chứng kiến sự chuyển mình mạnh mẽ. Nhiều không gian trưng bày số, triển lãm trực tuyến được xây dựng, giúp công chúng có thể tiếp cận di sản mà không còn bị giới hạn bởi khoảng cách địa lý hay thời gian. Chỉ với một thiết bị kết nối internet, người dùng có thể "đi lại" trong không gian ảo, quan sát hiện vật dưới dạng mô hình 3D, thậm chí tương tác trực tiếp với các lớp thông tin được tích hợp. Công nghệ thực tế ảo (VR) và thực tế tăng cường (AR) đã góp phần biến những trải nghiệm vốn mang tính một chiều trở thành hành trình khám phá đa giác quan, sinh động và hấp dẫn hơn. Đáng chú ý, số hóa không chỉ dừng lại ở việc phục vụ trải nghiệm, mà còn đóng vai trò quan trọng trong bảo tồn di sản. Nhiều tài liệu quý hiếm như mộc bản, châu bản, sắc phong, bản đồ cổ hay phim tư liệu đã được số hóa với độ chính xác cao. Đối với di sản phi vật thể, vốn dễ bị mai một theo thời gian, việc ghi hình, lưu trữ dưới dạng số càng có ý nghĩa đặc biệt, góp phần "giữ lại" những giá trị văn hóa cho các thế hệ mai sau…

Tuy nhiên, theo TS Lê Thị Minh Lý, Phó Chủ tịch Hội Di sản văn hóa Việt Nam, số hóa di sản không đơn thuần là câu chuyện công nghệ. Đây là một quá trình mang tính liên ngành, đòi hỏi sự tham gia của các nhà nghiên cứu, chuyên gia bảo tàng, nhà thiết kế, cán bộ kỹ thuật và cả những người làm giáo dục, truyền thông. Chỉ khi các yếu tố này được kết hợp chặt chẽ, sản phẩm số hóa mới vừa đảm bảo giá trị khoa học, vừa có tính hấp dẫn và phù hợp với nhu cầu đa dạng của công chúng. PGS.TS Đặng Văn Bài, Phó Chủ tịch Hội đồng Di sản văn hoá quốc gia cũng đánh giá cao những hiệu quả mà chuyển đổi số mang lại. Theo ông, công nghệ không chỉ giúp bảo tồn di sản, mà còn mở rộng khả năng lan tỏa của các giá trị văn hóa. Nếu trước đây, việc tiếp cận di sản chủ yếu diễn ra tại chỗ, thì nay, thông qua môi trường số, di sản có thể "đi xa" hơn, đến với đông đảo công chúng trong và ngoài nước mà không tốn kém nhiều chi phí. Điều này góp phần đưa văn hóa Việt Nam trở thành một nguồn lực mềm quan trọng trong bối cảnh toàn cầu hóa.

Nhiều địa phương chuyển đổi số di sản đạt hiệu quả tích cực

Ứng dụng công nghệ mở tour khám phá di sản về đêm thu hút giới trẻ

Dẫu vậy, ông Bài cũng cho rằng, phía sau những điểm sáng, bức tranh chuyển đổi số di sản vẫn còn không ít khoảng trống. Sự phát triển chưa đồng đều giữa các địa phương là một thực tế dễ nhận thấy. Trong khi một số nơi triển khai mạnh mẽ, tạo ra nhiều sản phẩm sáng tạo, thì ở nhiều địa phương khác, số hóa vẫn dừng lại ở mức cơ bản, chủ yếu là tạo lập dữ liệu. Nhiều dự án còn mang tính riêng lẻ, thiếu sự kết nối, dẫn đến tình trạng phân tán, khó khai thác hiệu quả. Bên cạnh đó, việc chuyển hóa dữ liệu số thành các sản phẩm phục vụ công chúng vẫn chưa được chú trọng đúng mức ở một số nơi. Sự khác biệt về hạ tầng kỹ thuật, nguồn lực và năng lực triển khai cũng tạo ra khoảng cách đáng kể giữa các địa phương. "Nếu chỉ chạy theo công nghệ mà thiếu nội dung, thiếu câu chuyện, thì hiệu quả mang lại sẽ không cao", PGS.TS Đặng Văn Bài nói.

Bên cạnh cơ hội, quá trình số hóa di sản cũng đang đặt ra yêu cầu về cách làm bài bản, đồng bộ và bền vững hơn. Làm thế nào để các mô hình không dừng lại ở những điểm sáng riêng lẻ? Làm thế nào để dữ liệu được kết nối, chia sẻ và khai thác hiệu quả? Và làm thế nào để công nghệ thực sự trở thành công cụ phục vụ di sản, chứ không phải là lớp "vỏ" hình thức? Đó cũng là những bài toán cần tiếp tục giải quyết khi mục tiêu không chỉ dừng ở "đánh thức" di sản, mà hướng đến xây dựng một hệ sinh thái di sản số bền vững.

(Còn tiếp)

Việt Nam - Điểm đến lý tưởng cho du lịch dài ngày

● MẠNH HÀ

Trong bối cảnh ngành du lịch toàn cầu đang chuyển mình mạnh mẽ theo hướng trải nghiệm sâu và bền vững, Việt Nam ngày càng nổi lên như một lựa chọn hấp dẫn cho các hành trình dài ngày. Không chỉ sở hữu cảnh quan thiên nhiên đa dạng, đất nước hình chữ S còn có nền văn hóa giàu bản sắc, ẩm thực phong phú và hệ thống điểm đến trải dài từ Bắc vào Nam. Những yếu tố này đã được nhiều tạp chí và cơ quan truyền thông quốc tế ghi nhận, góp phần khẳng định vị thế của Việt Nam trên bản đồ du lịch thế giới.

Trước hết, một trong những lý do quan trọng khiến Việt Nam trở thành điểm đến lý tưởng cho du lịch dài ngày chính là sự đa dạng về địa lý và cảnh quan. Theo đánh giá của tạp chí du lịch *Drift Travel* (Canada), Việt Nam nằm trong danh sách các điểm đến "đáng giá" cho hành trình dài ngày nhờ sự kết hợp hài hòa giữa núi non, đồng bằng và biển đảo. Du khách có thể bắt đầu hành trình từ vùng núi phía Bắc với những ruộng bậc thang hùng vĩ, tiếp tục khám phá các đô thị cổ kính như Hà Nội hay Huế, rồi kết thúc ở những bãi biển nhiệt đới tại miền Trung hoặc miền Nam. Sự chuyển đổi cảnh quan liên tục này tạo nên một trải nghiệm liền mạch, hiếm có ở nhiều quốc gia khác.

Không chỉ đa dạng về thiên nhiên, Việt Nam còn gây ấn tượng bởi chiều sâu văn hóa và lịch sử. Những thành phố như Hà Nội với khu phố cổ, Huế với quần thể di tích cung đình hay TP.HCM với nhịp sống hiện đại đều mang đến những góc nhìn khác nhau về đất nước. *Drift Travel* nhấn mạnh rằng du lịch dài ngày tại Việt Nam cho phép du khách "hòa nhập vào nhịp sống bản địa" và cảm nhận rõ nét sự kết nối giữa các vùng miền. Điều này đặc biệt phù hợp với xu hướng du lịch hiện đại, khi du khách không chỉ muốn tham quan mà còn mong muốn trải nghiệm đời sống thực tế của người dân địa phương.

Một yếu tố khác góp phần làm nên sức hút của Việt Nam đối với du lịch dài ngày là hệ thống giao thông và khả năng kết nối thuận tiện. Với trục địa lý kéo dài từ Bắc xuống Nam, du khách có thể dễ dàng di chuyển bằng đường sắt, đường bộ hoặc đường hàng không để khám phá nhiều điểm đến trong cùng một chuyến đi. Theo nhiều "tín đồ" thích trải nghiệm, hành trình xuyên Việt bằng tàu hỏa là một hành trình đặc biệt, giúp du khách cảm nhận rõ sự thay đổi của cảnh quan và văn hóa qua từng vùng miền. Chính sự thuận tiện này giúp Việt Nam trở thành lựa chọn lý tưởng cho những chuyến đi kéo dài nhiều tuần.

Bên cạnh đó, ẩm thực Việt Nam cũng là một điểm cộng lớn. Từ phở Hà Nội, bún bò Huế đến các món ăn đường phố Sài Gòn, mỗi vùng miền đều có những hương vị riêng biệt. Tạp chí *Condé Nast Traveler* (Mỹ) đã vinh danh Việt Nam không chỉ vì cảnh quan thiên nhiên mà còn vì sự phong phú trong văn hóa ẩm thực. Đối với du khách dài ngày, việc được khám phá ẩm thực đa dạng theo từng vùng là một trải nghiệm hấp dẫn, góp phần làm phong phú hành trình.

Ngoài ra, chi phí du lịch hợp lý cũng là một lợi thế cạnh tranh của Việt Nam. So với nhiều điểm đến nổi tiếng khác trong khu vực như Nhật Bản hay Hàn Quốc, Việt Nam có mức giá dịch vụ, ăn uống và lưu trú tương đối thấp. Điều này giúp du khách có thể kéo dài thời gian lưu trú mà không phải lo ngại quá nhiều về chi phí. Chính vì vậy, nhiều du khách quốc tế lựa chọn Việt Nam như một điểm đến "dài hơi", nơi họ có thể vừa du lịch vừa làm việc từ xa hoặc trải nghiệm cuộc sống địa phương trong thời gian dài.

Sự phát triển mạnh mẽ của ngành du lịch trong những năm gần đây cũng góp phần củng cố vị thế của Việt Nam. Theo số liệu từ các cơ quan chức năng, lượng khách quốc tế đến Việt Nam liên tục tăng, với hàng triệu lượt khách mỗi tháng trong những tháng đầu năm 2026. Điều này cho thấy sức hấp dẫn ngày càng lớn của Việt Nam trên thị trường du lịch toàn cầu.

Hành trình xuyên Việt bằng tàu hỏa là một trải nghiệm đặc biệt, giúp du khách cảm nhận rõ sự thay đổi của cảnh quan và văn hóa qua từng vùng miền

Một xu hướng đáng chú ý khác là sự thay đổi trong hành vi du lịch của du khách. Thay vì những chuyến đi ngắn ngày với lịch trình dày đặc, ngày càng nhiều người lựa chọn các chuyến đi dài ngày để tận hưởng và khám phá sâu hơn. Theo các báo cáo gần đây, du khách có xu hướng "đi chậm", tránh các điểm quá đông và tìm kiếm những trải nghiệm mang tính cá nhân hóa. Việt Nam, với hệ sinh thái du lịch đa dạng và chưa bị khai thác quá mức ở nhiều khu vực, hoàn toàn phù hợp với xu hướng này.

Không thể không nhắc đến sự công nhận từ truyền thông quốc tế, yếu tố đóng vai trò quan trọng trong việc quảng bá hình ảnh Việt Nam. Ngoài *Drift Travel*, nhiều tờ báo và tạp chí uy tín khác cũng đánh giá cao Việt Nam như một điểm đến hấp dẫn. Chẳng hạn, một số điểm đến như Đà Nẵng từng được báo chí quốc tế ca ngợi và xếp hạng trong danh sách những nơi đáng đến trên thế giới, góp phần nâng cao hình ảnh du lịch Việt Nam. Những lời khen này không chỉ thu hút du khách mà còn tạo niềm tin về chất lượng và trải nghiệm khi đến Việt Nam.

Có thể nhận thấy Việt Nam hội tụ đầy đủ các yếu tố để trở thành điểm đến lý tưởng cho du lịch dài ngày đó là cảnh quan đa dạng, văn hóa phong phú, ẩm thực hấp dẫn, chi phí hợp lý và sự thuận tiện trong di chuyển. Sự ghi nhận từ các tạp chí và báo chí quốc tế càng củng cố vị thế của Việt Nam trong mắt du khách toàn cầu.

Với những lợi thế sẵn có và tiềm năng to lớn, Việt Nam không chỉ là điểm đến cho những chuyến đi ngắn ngày mà còn là nơi lý tưởng để du khách khám phá, trải nghiệm và gắn bó trong những hành trình dài, sâu sắc và đáng nhớ. ■

Festival Thăng Long - Hà Nội năm 2026

UBND thành phố Hà Nội vừa ban hành Kế hoạch tổ chức Festival Thăng Long - Hà Nội lần thứ II, năm 2026. Sự kiện nhằm tôn vinh và quảng bá sâu rộng giá trị lịch sử, văn hoá của Thăng Long - Hà Nội; giới thiệu rộng rãi tới nhân dân trong nước và bạn bè quốc tế những giá trị tiêu biểu, đặc sắc của di sản văn hoá vật thể và phi vật thể của Hà Nội; tăng cường giao lưu văn hoá trong nước và quốc tế, tạo không gian gặp gỡ, trao đổi giữa các địa phương, quốc gia, tổ chức văn hoá - nghệ thuật; góp phần kích cầu du lịch, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của Thủ đô hình thành các sản phẩm văn hoá, nghệ thuật và lễ hội đặc trưng mang thương hiệu Hà Nội.

Với chủ đề "Dòng chảy di sản - Heritage flow", Festival Thăng Long - Hà Nội lần thứ II, năm 2026 dự kiến sẽ diễn ra vào tháng 9.2026 với nhiều hoạt động hấp dẫn như: Chương trình nghệ thuật đặc biệt Khai mạc Festival Thăng Long Hà Nội lần thứ II năm 2026; Chương trình "Giao lưu nghệ thuật"; Chương trình đêm thời trang "Sắc màu Hà Nội - The color of Hanoi"; Hoạt động trình diễn nghệ thuật thanh âm Gốm; Hoạt động triển lãm, trưng bày, trải nghiệm kết nối di sản, trình diễn nghệ thuật; Hoạt động triển lãm, trải nghiệm về tinh hoa làng nghề và trình diễn văn hóa phi vật thể…

MINH THU

Phát triển du lịch sinh thái Vườn Quốc gia U Minh Hạ

UBND tỉnh Cà Mau vừa phê duyệt Quy hoạch tỷ lệ 1/2.000 phân khu xây dựng Khu du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng, giải trí Vườn Quốc gia U Minh Hạ đến năm 2030 tại xã Đá Bạc và xã Khánh An.

Theo quy hoạch, việc khai thác tài nguyên cho phát triển các loại hình, sản phẩm du lịch tại đây được thực hiện có trọng tâm, trọng điểm nhằm đảm bảo tính bền vững, hài hòa giữa khai thác, phát triển du lịch với bảo vệ giá trị tài nguyên thiên nhiên, gắn với việc bảo tồn, phát triển hệ sinh thái rừng tràm và đa dạng sinh học của vùng đất U Minh Hạ, giữ gìn cảnh quan, bảo vệ môi trường, bảo tồn bản sắc văn hóa địa phương, khẳng định thương hiệu và khả năng cạnh tranh.

UBND tỉnh Cà Mau giao các đơn vị liên quan tổ chức đánh giá hiện trạng tài nguyên du lịch tự nhiên và văn hóa, danh thắng và di tích lịch sử; lập dự án và danh mục ưu tiên kêu gọi đầu tư theo quy hoạch; đa dạng hóa sản phẩm và các tuyến, điểm du lịch phù hợp với tiềm năng sẵn có...

H. HẢI

MTTQ VIỆT NAM:

Kết nối lòng dân, khơi dậy khát vọng phồn vinh

● PGS.TS BÙI HOÀI SƠN

Trong không khí cả nước hướng tới Đại hội đại biểu toàn quốc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ XI, nhiệm kỳ 2026-2031, câu chuyện đổi mới vai trò, phương thức hoạt động của Mặt trận được đặt ra với nhiều kỳ vọng mới. Từ truyền thống vẻ vang của một tổ chức luôn đồng hành cùng dân tộc, MTTQ Việt Nam hôm nay tiếp tục mang sứ mệnh kết nối lòng dân, củng cố niềm tin xã hội, phát huy dân chủ, khơi dậy khát vọng xây dựng đất nước giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc.

Làm cho ý Đảng gặp lòng dân

Trong lịch sử cách mạng Việt Nam, mỗi khi đất nước đứng trước những bước ngoặt lớn, sức mạnh của Nhân dân, sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc luôn là nhân tố quyết định. Không có thắng lợi nào của cách mạng Việt Nam tách rời khỏi lòng dân; cũng không có hành trình phát triển nào có thể đi đến thành công nếu thiếu niềm tin, sự đồng thuận và khát vọng chung của Nhân dân.

Nhân dịp MTTQ Việt Nam chuẩn bị Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI, chúng ta càng có thêm điều kiện để nhìn lại, suy ngẫm và kỳ vọng. Nhìn lại để thấy Mặt trận đã đi cùng dân tộc qua biết bao chặng đường lịch sử; suy ngẫm để nhận diện những yêu cầu mới của thời đại; và kỳ vọng để MTTQ Việt Nam tiếp tục đổi mới mạnh mẽ hơn, sâu sắc hơn, thực chất hơn, trở thành trung tâm kết nối lòng dân, khơi dậy khát vọng phồn vinh, đưa tinh thần đại đoàn kết toàn dân tộc trở thành nguồn lực nội sinh to lớn cho phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới.

Nói đến Mặt trận là nói đến dân. Nói đến dân là nói đến cội nguồn sức mạnh của quốc gia. Mặt trận không tồn tại như một tổ chức hành chính thuần túy, càng không thể chỉ là nơi triển khai các phong trào theo lối hình thức. Sứ mệnh cao cả nhất của Mặt trận là làm cho ý Đảng gặp lòng dân, làm cho chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước thấm vào đời sống, đồng thời làm cho tiếng nói, tâm tư, nguyện vọng, sáng kiến và trí tuệ của Nhân dân được lắng nghe, tôn trọng, phản ánh kịp thời trong quá trình hoạch định và thực thi chính sách. Ở ý nghĩa ấy, Mặt trận chính là chiếc cầu nối đặc biệt giữa Đảng, Nhà nước và Nhân dân; là nơi làm sâu sắc thêm dân chủ xã hội chủ nghĩa; là không gian để sự đồng thuận được hình thành không phải bằng áp đặt, mà bằng đối thoại, chia sẻ, thuyết phục và cùng hành động.

Trong nhiệm kỳ vừa qua, đất nước ta trải qua nhiều biến động lớn. Đại dịch Covid-19, những khó khăn kinh tế toàn cầu, những thách thức an sinh xã hội, biến đổi khí hậu, chuyển đổi số, sự thay đổi nhanh chóng của đời sống văn hóa - xã hội đã đặt ra nhiều vấn đề chưa từng có. Trong bối cảnh ấy, vai trò của MTTQ Việt Nam càng được khẳng định. Từ vận động Nhân dân tham gia phòng, chống dịch bệnh, hỗ trợ người nghèo, chăm lo các đối tượng yếu thế, đến phát huy tinh thần tương thân tương ái trong thiên tai, bão lũ… Mặt trận đã cho thấy sức sống của một tổ chức gắn bó mật thiết với Nhân dân.

Tuy nhiên, bước vào giai đoạn phát triển mới, yêu cầu đặt ra đối với Mặt trận không chỉ là "làm tốt hơn những việc đã làm", mà còn là phải đổi mới tư duy, đổi mới phương thức hoạt động, đổi mới cách tiếp cận Nhân dân. Một xã hội đang chuyển động nhanh đòi hỏi Mặt trận cũng phải chuyển động nhanh. Một xã hội đa dạng về lợi ích, nhu cầu, lối sống, nghề nghiệp, thế hệ, không gian cư trú và phương thức giao tiếp đòi hỏi Mặt trận phải có năng lực kết nối linh hoạt, sáng tạo, bao trùm hơn.

Đại hội đại biểu toàn quốc MTTQ Việt Nam lần thứ XI là dịp để khẳng định một tầm nhìn mới về vai trò của Mặt trận trong kỷ nguyên phát triển mới

Trong thời đại số, lòng dân không chỉ biểu hiện ở các cuộc họp khu dân cư, ở hội trường, ở lá phiếu hay bản kiến nghị, mà còn hiện diện trong từng dòng bình luận, từng phản ứng xã hội trên mạng, từng cuộc thảo luận trực tuyến, từng mong muốn rất cụ thể của người dân về chất lượng sống, môi trường, giao thông, y tế, giáo dục, văn hóa, an sinh. Nếu trước đây, để nắm bắt tâm tư Nhân dân, chúng ta chủ yếu dựa vào hệ thống tổ chức cơ sở và các kênh phản ánh truyền thống, thì hôm nay cần thêm những phương thức mới: Lắng nghe bằng công nghệ, phân tích bằng dữ liệu, đối thoại bằng nền tảng số, phản hồi nhanh hơn, minh bạch hơn, trách nhiệm hơn. MTTQ Việt Nam cần trở thành một "Mặt trận số" theo đúng nghĩa nhân văn của nó đó là công nghệ không thay thế con người, nhưng giúp tổ chức gần dân hơn, hiểu dân hơn, phục vụ dân tốt hơn.

Đổi mới phương thức hoạt động của Mặt trận trước hết phải bắt đầu từ đổi mới cách hiểu về đại đoàn kết. Đại đoàn kết trong thời kỳ mới không chỉ là tập hợp đông đảo các tầng lớp Nhân dân, mà còn là năng lực dung hòa lợi ích, tôn trọng khác biệt, phát huy đa dạng, biến sự phong phú của xã hội thành sức mạnh chung. Trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, các nhóm xã hội có nhu cầu và lợi ích khác nhau. Mặt trận phải là nơi tất cả những tiếng nói ấy được gặp nhau trong tinh thần xây dựng, trách nhiệm và hướng tới lợi ích quốc gia - dân tộc.

Ở góc nhìn văn hóa, đại đoàn kết không chỉ là một phương châm chính trị, mà còn là một giá trị căn cốt của dân tộc Việt Nam. Từ làng xã truyền thống đến cộng đồng quốc gia, từ tinh thần "bầu ơi thương lấy bí cùng" đến ý chí "nhiễu điều phủ lấy giá gương", người Việt Nam luôn biết nương tựa vào nhau, chia sẻ với nhau, cùng nhau vượt qua hoạn nạn.

Phát huy vai trò trong xây dựng con người Việt Nam thời kỳ mới

MTTQ Việt Nam cần tiếp tục phát huy vai trò trong xây dựng con người Việt Nam thời kỳ mới. Phát triển đất nước không chỉ là tăng trưởng kinh tế, xây dựng hạ tầng, mở rộng đô thị hay nâng cao vị thế quốc tế. Cốt lõi của phát triển vẫn là con người. Một quốc gia muốn phồn vinh phải có những công dân yêu nước, nhân ái, trung thực, trách nhiệm, sáng tạo, kỷ luật, có khát vọng vươn lên và ý thức phụng sự cộng đồng. Mặt trận, với mạng lưới rộng lớn đến từng khu dân cư, từng cộng đồng tôn giáo, dân tộc, nghề nghiệp, có lợi thế đặc biệt trong việc đưa các giá trị tốt đẹp vào đời sống hằng ngày.

Một trong những yêu cầu lớn đối với Mặt trận trong nhiệm kỳ mới là nâng cao chất lượng giám sát và phản biện xã hội. Đây là lĩnh vực cần được coi là thước đo quan trọng của sự đổi mới. Giám sát không phải để tìm lỗi, phản biện không phải để đối lập, mà là để chính sách tốt hơn, thực thi hiệu quả hơn, quyền và lợi ích chính đáng của Nhân dân được bảo đảm tốt hơn. Khi Mặt trận thực hiện tốt giám sát, phản biện xã hội, đó chính là cách phát huy dân chủ, phòng ngừa sai sót, giảm khoảng cách giữa chính sách và cuộc sống.

Phương châm "Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng" chỉ thật sự có ý nghĩa khi người dân được tham gia vào toàn bộ chu trình chính sách và phát triển. Không thể chỉ để dân biết sau khi mọi việc đã quyết; không thể chỉ để dân bàn khi phương án đã đóng khung; không thể chỉ vận động dân làm mà chưa quan tâm đầy đủ đến quyền thụ hưởng của dân. MTTQ Việt Nam phải là tổ chức thúc đẩy mạnh mẽ hơn quá trình ấy, làm cho dân chủ cơ sở không dừng ở khẩu hiệu mà trở thành thực tiễn sống động trong từng địa phương, từng khu dân cư, từng dự án, từng chính sách.

Để khơi dậy khát vọng phồn vinh, Mặt trận cũng cần chú trọng hơn đến vai trò của các tầng lớp sáng tạo trong xã hội. Trí thức, văn nghệ sĩ, nhà khoa học, doanh nhân, chuyên gia công nghệ, người trẻ, người Việt Nam ở nước ngoài là những nguồn lực rất lớn cho phát triển đất nước. Họ không chỉ cần được vận động, mà cần được tạo điều kiện để đóng góp trí tuệ, sáng kiến, phản biện và giải pháp.

Trong bối cảnh đất nước đang hướng tới những mục tiêu phát triển cao hơn, MTTQ Việt Nam càng cần khơi dậy mạnh mẽ tinh thần yêu nước theo cách mới. Yêu nước hôm nay không chỉ là sẵn sàng hy sinh khi Tổ quốc lâm nguy, mà còn là làm việc tử tế mỗi ngày, tuân thủ pháp luật, bảo vệ môi trường, sáng tạo trong lao động, giữ gìn văn hóa, đấu tranh với cái xấu, cái sai, tham gia xây dựng chính sách, đóng góp cho cộng đồng, nuôi dưỡng niềm tin vào tương lai đất nước. Yêu nước hôm nay là biến khát vọng Việt Nam phồn vinh thành hành động cụ thể trong từng cơ quan, doanh nghiệp, nhà trường, khu dân cư, gia đình và mỗi con người.

Đại hội đại biểu toàn quốc MTTQ Việt Nam lần thứ XI vì thế không chỉ là một sự kiện tổ chức, mà còn là dịp để khẳng định một tầm nhìn mới về vai trò của Mặt trận trong kỷ nguyên phát triển mới của dân tộc. Đó phải là một Mặt trận gần dân hơn, hiểu dân hơn, lắng nghe dân nhiều hơn, phản ánh tiếng nói của dân trung thực hơn, vận động dân bằng sự thuyết phục và nêu gương nhiều hơn. Đó phải là một Mặt trận vừa kế thừa truyền thống đại đoàn kết, vừa đủ năng lực thích ứng với xã hội số, kinh tế số, công dân số. Đó phải là một Mặt trận biết kết nối quá khứ với tương lai, kết nối truyền thống với đổi mới, kết nối lòng dân với ý chí phát triển quốc gia. ■

Phát huy giá trị di sản, tạo động lực Thủ đô phát triển bền vững

● THU SÂM - ĐÌNH TOÁN; ảnh: TRẦN HUẤN

Tại Hội nghị tiếp xúc cử tri thuộc đơn vị bầu cử số 10 TP Hà Nội sau kỳ họp thứ nhất, Quốc hội khóa XVI diễn ra hôm 6.5 tại phường Việt Hưng, nhiều cử tri đặt câu hỏi, thể hiện sự quan tâm đến nguồn lực thực hiện công tác bảo tồn, phát huy giá trị của di sản văn hóa và cơ chế khai thác, liên kết phát triển trên địa bàn thành phố.

Dự Hội nghị có Bí thư Thành ủy, Trưởng đoàn ĐBQH TP Hà Nội Trần Đức Thắng; Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh... Ngoài điểm cầu trực tiếp tại phường Việt Hưng, Hội nghị kết nối trực tuyến đến 9 xã, 4 phường thuộc đơn vị bầu cử số 10.

Toàn cảnh Hội nghị

Phát triển đi đôi với bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa

Phát biểu tại Hội nghị, Bí thư Thành ủy Hà Nội Trần Đức Thắng cho biết, kỳ họp thứ nhất, Quốc hội khóa XVI đã kiện toàn bộ máy Nhà nước, xem xét, thông qua nhiều nội dung quan trọng. Trong đó niềm vui lớn nhất với người dân là việc Quốc hội thông qua Luật Thủ đô (sửa đổi). Đây sẽ là đòn bẩy chiến lược, bệ phóng cho phép Hà Nội tự chủ hơn để phát triển, xứng với vị thế của một trung tâm chính trị, hành chính hàng đầu cả nước, đóng góp cho mục tiêu tăng trưởng 2 con số của đất nước.

Bí thư Thành ủy Hà Nội cũng đã giải đáp và thông tin về định hướng phát triển của Thủ đô trong thời gian tới và đánh giá, các ý kiến của cử tri về việc bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa, số hóa di sản là những kiến nghị xác đáng và cần thiết. Hà Nội là địa phương mang đậm dấu ấn văn hóa, lãnh đạo thành phố luôn quan tâm đến việc bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa. Trong thời gian tới, Hà Nội sẽ có kế hoạch, quyết liệt thực hiện để chủ trương này đi vào thực tế và việc bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa được thực hiện hiệu quả. Bí thư Thành ủy Hà Nội khẳng định, Thủ đô sẽ phát triển kinh tế, đi đôi với việc bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa, chăm lo đời sống nhân dân, hướng tới mục tiêu chung là sự phát triển nhanh và bền vững của đất nước.

Trả lời kiến nghị của cử tri về những khó khăn trong bảo tồn, phát huy giá trị di sản do hạn chế về nguồn lực, cơ chế khai thác và liên kết phát triển, Phó Chủ tịch Thường trực UBND TP Hà Nội Dương Đức Tuấn cho biết, Hà Nội hiện sở hữu hệ thống di sản lớn hàng đầu cả nước với hơn 6.000 di tích lịch sử, văn hóa và trên 1.700 di sản văn hóa phi vật thể. Đây là nền tảng quan trọng để phát triển công nghiệp văn hóa và du lịch, góp phần khẳng định bản sắc, thúc đẩy phát triển bền vững Thủ đô. Theo ông Tuấn, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ TP Hà Nội lần thứ XVIII, nhiệm kỳ 2025-2030 xác định công nghiệp văn hóa phải đóng góp khoảng 5% GRDP, từng bước trở thành ngành kinh tế mũi nhọn. Trên cơ sở đó, thành phố đang triển khai nhiều cơ chế đột phá theo Luật Thủ đô năm 2024 và Luật Thủ đô sửa đổi năm 2026 nhằm tháo gỡ các điểm nghẽn về nguồn lực và liên kết phát triển cho các địa phương.

Hà Nội sẽ tiếp tục đẩy mạnh số hóa di sản 3D, tích hợp trên nền tảng Hanoi 360 để phát triển du lịch thông minh và quảng bá di sản trên môi trường số; khuyến khích mô hình hợp tác công-tư, thành lập Quỹ bảo tồn di sản nhằm đa dạng hóa nguồn vốn đầu tư tu bổ. Thành phố cũng sẽ hỗ trợ nghệ nhân và cộng đồng phát triển các sản phẩm văn hóa đặc trưng từ lễ hội, nghệ thuật truyền thống, giúp người dân trực tiếp tham gia khai thác dịch vụ, tạo sinh kế bền vững. Liên quan đến số hóa di sản, cử tri cho rằng nhiều địa phương còn hạn chế về nguồn lực công nghệ và hướng dẫn triển khai. Phó Chủ tịch Thường trực UBND TP Hà Nội cho biết, thành phố đang quyết liệt triển khai nhiều kế hoạch chuyển đổi số giai đoạn 2026-2030; Kế hoạch số 385/KH-UBND về xây dựng cơ sở dữ liệu và số hóa di sản văn hóa, tư liệu văn hóa Thăng Long - Hà Nội giai đoạn 2024-2030; cùng Quyết định số 2112/QĐ-UBND phê duyệt đề án "Xây dựng cơ sở dữ liệu dùng chung từ số hóa tài liệu tập trung của các cơ quan trên địa bàn TP Hà Nội", hướng tới hoàn thành số hóa 100% di tích quốc gia trên địa bàn vào năm 2026.

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh báo cáo tóm tắt về kết quả Kỳ họp thứ nhất, Quốc hội khóa XVI tại Hội nghị

Đặc biệt, Quốc hội đã thông qua Nghị quyết về phát triển văn hóa Việt Nam, kịp thời thể chế hóa Nghị quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị, trong đó tập trung xây dựng nhiều chính sách mang tính then chốt để tháo gỡ những điểm nghẽn trong phát triển văn hóa. Đồng thời tạo cơ chế, chính sách đột phá để khơi thông và sử dụng hiệu quả mọi nguồn lực để phát triển văn hóa; chú trọng bảo tồn văn hóa các dân tộc thiểu số, nghệ thuật dân gian, nghệ thuật truyền thống; thu hút, trọng dụng nhân tài trong lĩnh vực văn hóa; giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc; tăng cường sức mạnh mềm quốc gia và hội nhập quốc tế.

Tạo cơ chế, chính sách đột phá cho phát triển văn hóa

Cũng tại Hội nghị, cử tri đã nghe Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh báo cáo tóm tắt về kết quả kỳ họp thứ nhất, Quốc hội khoá XVI; nghe Ủy viên chuyên trách Hội đồng Dân tộc của Quốc hội Lê Nhật Thành thông báo trả lời kiến nghị cử tri của các cơ quan Trung ương và thành phố tại đợt tiếp xúc cử tri Kỳ

họp thứ X, Quốc hội khoá XV.

Tại Hội nghị, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh trân trọng cảm ơn cử tri thuộc đơn vị bầu cử số 10 đã tín nhiệm, bầu các đại biểu trở thành đại biểu Quốc hội khóa XVI. Báo cáo tóm tắt kết quả kỳ họp vừa qua trước cử tri, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh cho biết, kỳ họp diễn ra trong 12 ngày, với tinh thần khẩn trương, nghiêm túc, trách nhiệm và đã thành công tốt đẹp. Kết quả kỳ họp đã khẳng định tinh thần trách nhiệm và sự nỗ lực quyết tâm đổi mới trong công tác chuẩn bị cũng như cách thức tiến hành kỳ họp, bảo đảm tuân thủ quy định của pháp luật, tận dụng tối đa thời gian, nâng cao chất lượng, hiệu quả kỳ họp. Các quyết sách được thông qua có ý nghĩa quan trọng, tạo cơ sở pháp lý và động lực cho phát triển đất nước trong giai đoạn tới.

Đặc biệt, Quốc hội đã thông qua Nghị quyết về phát triển văn hóa Việt Nam, kịp thời thể chế hóa Nghị quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị, trong đó tập trung xây dựng nhiều chính sách mang tính then chốt để tháo gỡ những điểm nghẽn trong phát triển văn hóa. Đồng thời tạo cơ chế, chính sách đột phá để khơi thông và sử dụng hiệu quả mọi nguồn lực để phát triển văn hóa; chú trọng bảo tồn văn hóa các dân tộc thiểu số, nghệ thuật dân gian, nghệ thuật truyền thống; thu hút, trọng dụng nhân tài trong lĩnh vực văn hóa; giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc; tăng cường sức mạnh mềm quốc gia và hội nhập quốc tế.

Về một số nội dung chính của kỳ họp, Bộ trưởng thông tin về công tác bầu cử và xác nhận tư cách đại biểu, Quốc hội khẳng định cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XVI và đại biểu HĐND các cấp, nhiệm kỳ 2026-2031 đã được tổ chức thành công tốt đẹp, bảo đảm dân chủ, đúng pháp luật, an toàn, tiết kiệm. Liên quan đến công tác tổ chức bộ máy và nhân sự, Quốc hội đã tiến hành kiện toàn các chức danh lãnh đạo chủ chốt của Nhà nước và Quốc hội, bảo đảm đúng quy trình, dân chủ, chặt chẽ và đạt sự thống nhất cao. Các nội dung chính gồm thông qua 18 nghị quyết về công tác nhân sự, tổ chức; bầu và phê chuẩn các chức danh lãnh đạo cấp cao; quyết định cơ cấu tổ chức Chính phủ nhiệm kỳ mới gồm 14 Bộ và ba cơ quan ngang Bộ, với 24 thành viên Chính phủ.

Đối với công tác lập pháp, Quốc hội đã xem xét, thông qua chín luật và năm nghị quyết quy phạm pháp luật. Các nội dung lập pháp tập trung vào việc hoàn thiện thể chế phát triển kinh tế - xã hội; đẩy mạnh cải cách hành chính, phân cấp, phân quyền; thúc đẩy chuyển đổi số, hiện đại hóa quản lý nhà nước; hoàn thiện chính sách về văn hóa, xã hội, thuế, tôn giáo… Đáng chú ý, Quốc hội đã thông qua Luật Thủ đô (sửa đổi), tạo cơ sở pháp lý đặc thù để Hà Nội phát triển nhanh, bền vững và toàn diện hơn; phát huy vai trò, vị thế của Thủ đô là trung tâm chính trị, hành chính, kinh tế, văn hóa của cả nước và tăng cường năng lực hội nhập quốc tế.

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh khẳng định, kỳ họp thứ nhất, Quốc hội khóa XVI đã đặt nền móng quan trọng cho cả nhiệm kỳ. Những kết quả đạt được sẽ góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh và nâng cao đời sống nhân dân. ■

Đề xuất chi các giải thưởng VHNT quần chúng ở TP.HCM ở mức cao hơn

● **Bài, ảnh: KIỀU GIANG**

Sở VHTT TP.HCM đang xây dựng dự thảo Nghị quyết của HĐND thành phố về quy định nội dung và mức chi các giải thưởng trong lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật (VHNT) quần chúng tổ chức trên địa bàn. Đây được xem là bước hoàn thiện quan trọng về hành lang pháp lý, nhằm thống nhất cơ chế tổ chức các cuộc thi, hội thi, hội diễn, liên hoan.

Nếu được thông qua, dự kiến TP.HCM dành hơn 82,4 tỉ đồng để chi giải thưởng hằng năm.

Tiết mục múa "Mùa cói Định Yên" đoạt giải Nhất thể loại múa độc lập tại Liên hoan Ca múa nhạc dân tộc "Giai điệu quê hương" lần thứ XIX

Đang thiếu cơ chế khuyến khích

Sau khi hợp nhất địa giới hành chính của TP.HCM, Bình Dương và Bà Rịa - Vũng Tàu, TP.HCM (mới) có diện tích hơn 6.772 km², dân số trên 14 triệu người, với 168 đơn vị hành chính cấp xã. Quy mô đô thị đặc biệt này kéo theo yêu cầu phải chuẩn hóa, đồng bộ các chính sách quản lý văn hóa, trong đó có cơ chế chi giải thưởng cho hoạt động VHNT quần chúng.

Theo Sở VHTT TP.HCM, dự thảo Nghị quyết được xây dựng trên cơ sở bám sát các quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật và các văn bản hướng dẫn thi hành, đồng thời cụ thể hóa thẩm quyền của HĐND cấp tỉnh trong việc quyết định mức chi phù hợp với điều kiện thực tế và khả năng cân đối ngân sách địa phương. Thực tế trước khi sáp nhập cho thấy, chỉ có tỉnh Bình Dương (cũ) ban hành Nghị quyết số 30/2024/NQ-HĐND quy định về chế độ chi trong lĩnh vực văn hóa, trong đó có nội dung chi giải thưởng các cuộc thi, hội thi, hội diễn, liên hoan. Trong khi đó, TP.HCM và Bà Rịa - Vũng Tàu (cũ) chưa có quy định tương tự. Sự chênh lệch này dẫn đến thiếu thống nhất về chính sách sau sáp nhập, ảnh hưởng đến việc tổ chức hoạt động và quyền lợi của các đối tượng tham gia.

Trong bối cảnh đó, việc ban hành một Nghị quyết thống nhất toàn thành phố không chỉ nhằm tháo gỡ vướng mắc trong tổ chức thực hiện mà còn tạo nền tảng pháp lý đồng bộ cho hoạt động VHNT quần chúng phát triển ổn định, lâu dài. Những năm qua, phong trào VHNT quần chúng tại ba địa phương trước sáp nhập phát triển khá mạnh, trở thành một trong những trụ cột của đời sống văn hóa cơ sở. Ở cấp thành phố, mỗi khu vực trước đây trung bình tổ chức từ 6–7 cuộc thi, hội thi, hội diễn, liên hoan VHNT quần chúng mỗi năm; cùng với đó là khoảng 4–5 cuộc thi trong lĩnh vực thư viện và phát triển văn hóa đọc. Ở cấp huyện, hệ thống trung tâm văn hóa tổ chức khoảng 234 hoạt động/năm; cấp xã tổ chức khoảng 1.323 hoạt động/năm, tạo nên mạng lưới sinh hoạt văn hóa rộng khắp.

Các cuộc thi, liên hoan ngày càng được đầu tư về nội dung, hình thức, thu hút đông đảo lực lượng tham gia và công chúng thưởng thức. Đây cũng là môi trường để nghệ nhân, nghệ sĩ giao lưu, sáng tạo, phát hiện nhân tố mới, góp phần làm phong phú đời sống tinh thần của người dân. Tuy nhiên, theo đánh giá của cơ quan soạn thảo, chế độ chi giải thưởng hiện nay chưa tương xứng với quy mô, yêu cầu và mức độ đầu tư của các hoạt động. Điều này phần nào ảnh hưởng đến động lực tham gia, sáng tạo của lực lượng văn nghệ quần chúng, đặc biệt trong bối cảnh chi phí tổ chức ngày càng tăng.

Chương trình dự thi với chủ đề "Nét Việt muôn màu"

Tăng mức chi để tạo động lực phát triển

Dự thảo Nghị quyết quy định rõ phạm vi điều chỉnh, đối tượng áp dụng và nội dung, mức chi giải thưởng. Theo đó, Nghị quyết áp dụng đối với các cơ quan, đơn vị tổ chức, tập thể và cá nhân đạt giải thưởng tại các cuộc thi, hội thi, hội diễn, liên hoan trong lĩnh vực VHNT quần chúng trên địa bàn TP.HCM do cơ quan nhà nước có thẩm quyền tổ chức hoặc phối hợp tổ chức.

Nội dung chi bao gồm các loại hình hoạt động đa dạng như hội thi, liên hoan văn nghệ quần chúng; sáng tác ca khúc, kịch bản, tiểu phẩm; hội thi tuyên truyền lưu động; các cuộc thi về sách, tri thức, mỹ thuật; hoạt động cổ động trực quan phục vụ nhiệm vụ chính trị; và các hình thức văn hóa, nghệ thuật quần chúng khác. Về mức chi, dự thảo đưa ra khung chi cụ thể theo từng cấp tổ chức. Ở cấp thành phố, giải thưởng tập thể đối với giải nhất là 32 triệu đồng, các giải nhì, ba và khuyến khích lần lượt là 22 triệu đồng/giải, 16 triệu đồng/giải và 9 triệu đồng/giải; giải nhất cá nhân là 9 triệu đồng… Ở cấp cơ sở, mức chi thấp hơn, nhưng vẫn được quy định theo hướng đảm bảo tính khuyến khích và phù hợp với điều kiện thực tế.

Dự kiến tổng kinh phí chi giải thưởng hằng năm khoảng hơn 82,4 tỉ đồng. Cơ quan soạn thảo cho rằng, mức chi hợp lý sẽ góp phần khuyến khích sự tham gia của lực lượng văn nghệ quần chúng, tạo điều kiện phát hiện và bồi dưỡng tài năng, nâng cao chất lượng phong trào. Dự thảo Nghị quyết cũng được xây dựng trên cơ sở quán triệt các định hướng lớn về phát triển văn hóa, trong đó nhấn mạnh vai trò của văn hóa như một nguồn lực nội sinh của phát triển. Trong điều kiện TP.HCM là đô thị đặc biệt, hội tụ đầy đủ các vùng văn hóa, dân tộc và có mức độ hội nhập quốc tế cao, việc đầu tư cho văn hóa nói chung và văn hóa cơ sở nói riêng được xác định là yêu cầu tất yếu.

Hoạt động VHNT quần chúng không chỉ góp phần nâng cao đời sống tinh thần của người dân mà còn giữ vai trò quan trọng trong xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, củng cố bản sắc và tăng cường gắn kết cộng đồng. Đặc biệt, các hoạt động thư viện, phát triển văn hóa đọc được lồng ghép trong chính sách chi giải thưởng cũng cho thấy định hướng mở rộng phạm vi khuyến khích, hướng đến xây dựng xã hội học tập, thúc đẩy thói quen đọc sách trong cộng đồng.

Theo phân tích của cơ quan soạn thảo, nếu không kịp thời ban hành Nghị quyết, phong trào VHNT quần chúng có thể đối mặt với nhiều thách thức. Thiếu cơ chế khuyến khích phù hợp sẽ làm giảm sức hút của các cuộc thi, liên hoan; ảnh hưởng đến chất lượng hoạt động và sự gắn bó của lực lượng tham gia. Đồng thời, sự không đồng đều về chính sách giữa các khu vực sau sáp nhập có thể tạo ra tâm lý so sánh, ảnh hưởng đến tính thống nhất trong quản lý. Ở góc độ dài hạn, TP.HCM có thể mất dần lợi thế trong việc thu hút và giữ chân nguồn nhân lực sáng tạo nếu không có chính sách phù hợp. Từ thực tiễn trên, việc xây dựng và ban hành Nghị quyết quy định nội dung và mức chi giải thưởng trong lĩnh vực VHNT quần chúng được đánh giá là yêu cầu khách quan, cấp thiết. Không chỉ giải quyết bài toán trước mắt về cơ chế tài chính, Nghị quyết còn góp phần định hình chính sách phát triển văn hóa trong giai đoạn mới, đảm bảo tính đồng bộ sau sáp nhập, phù hợp với quy mô đô thị đặc biệt.

Quan trọng hơn, đây là một trong những giải pháp nhằm tạo môi trường thuận lợi để phát triển phong trào văn hóa cơ sở, nuôi dưỡng sáng tạo, phát hiện tài năng, qua đó đóng góp vào mục tiêu xây dựng TP.HCM văn minh, hiện đại, nghĩa tình trong tiến trình phát triển bền vững. ■

Khát vọng kể chuyện dân tộc trên màn ảnh

● **BÁ TRƯỜNG**

Hàng loạt dự án phim lịch sử và cách mạng quy mô lớn đang chuẩn bị ra rạp vào thời gian tới, hứa hẹn tạo nên diện mạo hoàn toàn mới cho điện ảnh nước nhà. Từ những hồ sơ tình báo tuyệt mật, cuộc chiến sinh tồn nơi địa ngục trần gian cho đến những giai thoại thâm cung bí sử, các nhà làm phim Việt đang thể hiện khát vọng chinh phục khán giả bằng sự đầu tư nghiêm túc, ngôn ngữ điện ảnh hiện đại và niềm tự hào dân tộc mãnh liệt.

Bộ phim *Hộ linh tráng sĩ* dù chưa ra rạp nhưng đã nhận được nhiều lời khen về tạo hình nhân vật

Sự xuất hiện dồn dập của các dự án phim lịch sử, cách mạng cho thấy dòng phim này đang bước vào một giai đoạn mới. Đó không đơn thuần là tín hiệu của thị trường, mà còn phản ánh sự trưởng thành của đội ngũ làm nghề, cùng niềm tin ngày càng rõ hơn vào giá trị văn hóa, lịch sử dân tộc. Khi các dự án được đầu tư bài bản, từ kịch bản, mỹ thuật, bối cảnh đến chiến lược phát hành, điện ảnh Việt có thêm nền tảng để đi xa. Phía trước vẫn còn không ít thách thức, từ doanh thu, thị hiếu khán giả, đến ranh giới giữa sáng tạo nghệ thuật và sự thật lịch sử, nhưng chính khát vọng kể câu chuyện Việt Nam bằng ngôn ngữ điện ảnh sống động đang tạo lực đẩy để dòng phim này trở lại mạnh mẽ hơn bao giờ hết.

Đa dạng hóa góc nhìn

Điện ảnh Việt Nam đang đứng trước một ngưỡng cửa lịch sử mới. Sau những tín hiệu tích cực và thành công bước đầu từ các tác phẩm như *Mưa đỏ, Địa đạo: Mặt trời trong bóng tối* và *Tử chiến trên không,* dòng phim lịch sử, cách mạng đang nhận được sự quan tâm chưa từng có từ giới chuyên môn lẫn các nhà đầu tư. Không còn bó hẹp trong lối mòn khô khan hay mang tính minh họa sự kiện, làn sóng phim giai đoạn 2026-2027 đang vươn mình mạnh mẽ với sự đa dạng đột phá về đề tài và chiều sâu trong cách tiếp cận nhân vật.

Điểm nhấn đầu tiên phải kể đến là dự án *Mật mã Đông Dương*. Đây là một bước đi táo bạo khi khai phá lĩnh vực tình báo - mảng đề tài giàu tư liệu nhưng hiếm khi xuất hiện trên màn ảnh rộng với quy mô tương xứng. Phim lấy cảm hứng từ hơn 25.000 hồ sơ tình báo có thật của Việt Nam. Đây không chỉ là một con số ấn tượng về mặt tư liệu, mà còn là nền tảng vững chắc để xây dựng một thế giới điện ảnh giàu chiều sâu, nơi những "cuộc chiến thầm lặng" lần đầu được tái hiện một cách khốc liệt, cân não và đầy kịch tính. Những người anh hùng thầm lặng giờ đây được đặt vào tiêu điểm, giúp khán giả hiểu thêm về sự hy sinh và trí tuệ của thế hệ cha ông qua lăng kính mới mẻ.

Trong khi đó, đạo diễn Bùi Thạc Chuyên, người vừa gây chú ý với bộ phim về địa đạo, tiếp tục thử sức với đề tài chiến tranh qua dự án *Cận kề cái chết.* Lần này, ông không đi vào quy mô những trận đánh lớn, mà chọn một lối tiếp cận khác: Nhìn chiến tranh từ ranh giới sinh tồn, qua những cuộc vượt ngục huyền thoại ở Nhà lao Cây Dừa (Phú Quốc). Khi đặt nhân vật vào hoàn cảnh cùng cực của chốn lao tù khắc nghiệt, bộ phim đẩy yếu tố tâm lý và bản năng sống lên cao nhất. Từ đó, khán giả cảm nhận rõ sự tàn bạo của chiến tranh, đồng thời thấy được sức mạnh ý chí phi thường của con người khi cái chết đã ở rất gần.

Sự đổi mới còn đến từ dự án *Nữ biệt động Sài Gòn,* một cú bắt tay giữa Điện ảnh Công an Nhân dân và đạo diễn Hàm Trần. Sau thành công của *Tử chiến trên không,* sự trở lại của Hàm Trần mang theo nhiều kỳ vọng về khả năng kết hợp giữa hành động mãn nhãn và chiều sâu tâm lý. Bộ phim tập trung vào lực lượng biệt động trong lòng thành phố nhưng điểm đặc biệt là ưu ái tuyến nhân vật nữ. Những "bông hồng thép" giữa lòng Sài Gòn hoa lệ nhưng đầy rẫy hiểm nguy sẽ mang đến một góc nhìn mềm mại nhưng cũng vô cùng kiên cường về cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc.

Không dừng lại ở đó, hình tượng nữ anh hùng Võ Thị Sáu sẽ chính thức trở lại màn ảnh rộng qua dự án *Đất đỏ* của đạo diễn Lê Văn Kiệt. Ra mắt đúng dịp kỷ niệm 75 năm ngày mất của bà (1952-2027), tác phẩm không đơn thuần là một bộ phim tiểu sử. Đây là nỗ lực làm mới một tượng đài lịch sử bằng ngôn ngữ điện ảnh hiện đại, sử dụng kỹ thuật dàn dựng và tiết tấu mới để giúp thế hệ trẻ cảm nhận được sự gần gũi, tính nhân văn và lý tưởng sống cao đẹp của người con gái vùng Đất đỏ.

Mảng phim dã sử, cung đình cũng có những bước đi táo bạo. Đáng chú ý là dự án hợp tác Việt Nam - Hàn Quốc khai thác cuộc đời Quốc công Tiết chế Hưng Đạo Đại vương Trần Quốc Tuấn. Với mức đầu tư dự kiến khoảng 30 tỉ won, tương đương hơn 500 tỉ đồng, đây được xem là con số kỷ lục đối với một phim lịch sử Việt Nam. Việc ê kíp giới thiệu dự án tại Seoul và hợp tác với các chuyên gia điện ảnh hàng đầu khu vực cho thấy tham vọng đưa văn hóa, lịch sử Việt Nam đến gần hơn với khán giả quốc tế.

Cùng lúc đó, đạo diễn Nguyễn Phan Quang Bình mang đến màu sắc huyền sử với *Hộ linh tráng sĩ: Bí ẩn mộ vua Đinh.* Phim kể về 7 tráng sĩ được giao sứ mệnh bảo vệ linh cữu vua Đinh Tiên Hoàng trước các thế lực thù địch. Diễn viên Johnny Trí Nguyễn, trong vai trò đạo diễn hành động cho biết,s dàn diễn viên đã mất 7 tháng học võ thuật để các cảnh quay đạt độ chân thực cao nhất, hạn chế tối đa kỹ xảo. Sự chỉn chu này hứa hẹn một tác phẩm dã sử hành động đầy lôi cuốn.

Và cũng không thể không nhắc đến *Hoàng hậu cuối cùng,* dự án của bộ đôi Bảo Nhân - Nam Cito. Lấy cảm hứng từ cuộc đời Hoàng hậu Nam Phương, bộ phim tập trung vào 10 năm chung sống giữa bà và Hoàng đế Bảo Đại tại Đại nội Huế. Với bối cảnh được quay trực tiếp tại các cung điện cổ kính, cùng sự đầu tư tỉ mỉ về phục trang, tác phẩm không dừng lại ở một thiên tình sử, mà gợi mở những biến động dữ dội của lịch sử Việt Nam giai đoạn 1930-1945.

Bài học từ quá khứ

Dù đang trong giai đoạn bùng nổ, sự trở lại của dòng phim lịch sử Việt Nam cũng đặt ra nhiều thách thức và bài học xương máu. Lịch sử điện ảnh Việt từng chứng kiến những dự án "điêu đứng" vì vấn đề chuẩn xác. Bài học từ phim *Lý Công Uẩn: Đường tới thành Thăng Long* 16 năm trước vẫn luôn là lời cảnh tỉnh cho mọi nhà làm phim. Với kinh phí hơn 100 tỉ đồng vào năm 2009, nhưng do phục trang bị cho là quá giống phim Trung Quốc, bộ phim đã bị dừng sóng ngay trước thềm đại lễ kỷ niệm 1.000 năm Thăng Long. Phải mất tới 15 năm chỉnh sửa, tác phẩm này mới có cơ hội ra mắt khán giả vào cuối năm 2025.

Những tranh cãi về mũ miện của vua Đinh tại Lễ hội Hoa Lư 2026 hay những phản ứng của cộng đồng mạng về phục trang trên sân khấu cho thấy khán giả ngày nay rất tinh tế và khắt khe. Họ không chấp nhận sự cẩu thả dưới danh nghĩa "sáng tạo". Ý thức được điều này, các đoàn phim hiện nay đều đặt ưu tiên hàng đầu cho việc nghiên cứu tư liệu. Các chuyên gia văn hóa, lịch sử được mời tư vấn từ khâu kịch bản đến thiết kế từng họa tiết trên vải vóc, hoa văn mũ miện. Việc xin phép quay tại các bối cảnh thật như Kinh thành Huế hay xây dựng phim trường tại Gia Lai cũng là nỗ lực để đạt được độ chân thực tối đa.

Bên cạnh áp lực về chuyên môn, bài toán kinh phí và thu hồi vốn cũng khiến các nhà sản xuất phải thay đổi tư duy. Phim lịch sử luôn đòi hỏi nguồn lực khổng lồ để tái hiện bối cảnh, phục trang và dàn dựng những đại cảnh. Để giảm bớt rủi ro, một hướng đi mới đã được hình thành, đó là phát triển hệ sinh thái sản phẩm phái sinh. Dự án *Tây Sơn thất hổ tướng: Kỳ Nam cung thủ Lý Văn Bưu* là một ví dụ điển hình. Ngay từ khi phim chưa bấm máy, phim trường tại Gia Lai đã được hoàn thiện và mở cửa đón khách du lịch, tạo ra nguồn thu tức thì và quảng bá hình ảnh rộng rãi. Việc phát hành sách ảnh, đồ chơi mô hình (merchandise) cũng là cách để tăng sự gắn kết giữa khán giả và tác phẩm.

Sự chuyển mình mạnh mẽ nhất nằm ở cách kể chuyện. Các nhà làm phim không còn chỉ nhìn lịch sử như những con số khô khan hay sự kiện vĩ mô. Họ bắt đầu tập trung vào "con người trong lịch sử". Các nhân vật được đặt trong những lựa chọn mang tính cá nhân, những góc khuất tâm hồn, khiến họ trở nên sống động, gần gũi và có sức thuyết phục hơn. Cách tiếp cận này giúp phim lịch sử thoát khỏi mác "giáo khoa" để thực sự trở thành tác phẩm nghệ thuật có khả năng chạm đến cảm xúc người xem.

Tuy nhiên, thách thức vẫn còn đó. Khán giả Việt Nam vốn đã quen với những tiêu chuẩn hình ảnh và nhịp phim của "bom tấn" quốc tế. Điều này đòi hỏi các nhà sản xuất trong nước phải không ngừng nâng cao chất lượng kỹ thuật, từ âm thanh, ánh sáng đến khâu hậu kỳ. Việc nhiều dự án lớn cùng ra mắt vào năm 2027 sẽ tạo ra một cuộc cạnh tranh lành mạnh, thúc đẩy các nhà làm phim phải tìm ra bản sắc riêng và hướng đi phù hợp để tồn tại và phát triển.■

NGHỊ QUYẾT CỦA QUỐC HỘI VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VIỆT NAM:

Mở đường cho tài năng "cất cánh"

● TRUNG NGHĨA

Những cơ chế mới về nguồn lực, ưu đãi đầu tư, đãi ngộ và phát triển nhân lực đặc thù trong Nghị quyết về phát triển văn hóa Việt Nam vừa được Quốc hội thông qua đang được giới văn hóa, nghệ thuật kỳ vọng tạo ra bước chuyển mạnh mẽ. Từ các cơ sở đào tạo đến lực lượng nghệ sĩ, nghệ nhân, nhiều ý kiến cho rằng, đây là thời điểm cần biến chính sách thành động lực thực chất, mở thêm không gian cho sáng tạo, bồi dưỡng tài năng và đưa văn hóa Việt Nam vươn xa, tỏa sáng trên bản đồ văn hóa toàn cầu.

Nghị quyết về phát triển văn hóa Việt Nam được kỳ vọng tạo thêm nguồn lực, cơ chế đãi ngộ và môi trường thuận lợi để nghệ thuật biểu diễn phát triển, nuôi dưỡng tài năng và đưa văn hóa Việt vươn xa Ảnh: TRẦN HUẤN

Cú hích cho hệ sinh thái văn hóa

Từ góc nhìn của các cơ sở đào tạo nghệ thuật, Nghị quyết số 28/2026/QH16 về phát triển văn hóa Việt Nam được nhìn nhận như một tín hiệu quan trọng cho giai đoạn đầu tư dài hơi hơn vào văn hóa. Đây cũng là nơi các chính sách mới có thể đi vào đời sống một cách rõ nét nhất, khi trực tiếp tác động đến môi trường phát hiện, bồi dưỡng và phát triển những thế hệ nghệ sĩ tương lai.

Theo NSND Đỗ Quốc Hưng, Giám đốc Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam, giá trị cốt lõi của văn bản này nằm ở việc xác lập một cách nhìn mới: Văn hóa được đặt đúng vị trí của nguồn lực nội sinh, động lực phát triển đất nước. Từ cách tiếp cận đó, văn hóa cần được đầu tư dài hạn, có trọng tâm, bằng những cơ chế, chính sách đủ sức kiến tạo môi trường sáng tạo và nuôi dưỡng tài năng.

Một điểm nhấn quan trọng của Nghị quyết là quy định Nhà nước bảo đảm chi cho văn hóa hằng năm tối thiểu 2% tổng chi ngân sách nhà nước và tăng dần theo yêu cầu phát triển, nhằm thực hiện chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước trong từng thời kỳ; đồng thời khuyến khích huy động nguồn lực xã hội cùng tham gia. Cách tiếp cận này cho thấy văn hóa đang được đặt trong một cơ chế mở hơn, với vai trò dẫn dắt của Nhà nước và sự đồng hành của xã hội.

Song song, các chính sách ưu đãi đầu tư, trong đó có việc áp dụng mức thuế giá trị gia tăng 5% đối với một số hoạt động văn hóa, nghệ thuật, bao gồm nghệ thuật biểu diễn, được kỳ vọng sẽ giảm áp lực chi phí cho các đơn vị. Khi gánh nặng đầu vào được chia sẻ, các thiết chế, đơn vị nghệ thuật có thêm điều kiện mở rộng hoạt động, nâng cao chất lượng sáng tạo và đưa sản phẩm văn hóa đến gần hơn với công chúng.

"Với những cơ chế mới, mối liên kết giữa đào tạo, sáng tạo, sản xuất và phân phối có thêm điều kiện để được tổ chức lại chặt chẽ, hiệu quả hơn. Với nghệ thuật biểu diễn, đây là yêu cầu đặc biệt quan trọng, bởi thị trường chỉ có thể phát triển bền vững khi được nâng đỡ bằng chất lượng đào tạo và năng lực thích ứng của nghệ sĩ. Khi hệ sinh thái văn hóa vận hành thông suốt, những tài năng trẻ sẽ có thêm không gian nghề nghiệp rộng mở, từ sân khấu trong nước đến các môi trường sáng tạo quốc tế", NSND Quốc Hưng nhận định.

NSND Đỗ Quốc Hưng

PGS.TS.NSƯT Tân Nhàn

Trao cơ chế để tài năng cất cánh

Một điểm đáng chú ý khác là Nghị quyết dành riêng một điều cho chính sách đãi ngộ, phát triển tài năng và nhân lực đặc thù trong lĩnh vực văn hóa, thể thao. Đây được xem là bước tiến quan trọng, chạm vào vấn đề căn cốt của đời sống văn hóa nghệ thuật.

Theo NSND Đỗ Quốc Hưng, thiết chế hay nguồn lực, suy cho cùng, là điều kiện để tạo lập môi trường. Yếu tố quyết định sức sống và chiều sâu của văn hóa vẫn là con người sáng tạo. Bởi vậy, nếu thiếu cơ chế phát hiện, bồi dưỡng, trọng dụng và bảo vệ tài năng, sẽ rất khó hình thành những đỉnh cao nghệ thuật, càng khó xây dựng một nền công nghiệp văn hóa có năng lực cạnh tranh.

Với nghệ thuật, nhất là âm nhạc và biểu diễn, tài năng không thể được tạo dựng trong những chu kỳ ngắn hạn. Đó là hành trình đào tạo dài hơi, chuyên sâu và liên tục. Theo NSND Quốc Hưng, một tài năng cần được phát hiện từ sớm, bồi dưỡng trong môi trường học thuật chất lượng cao, với đội ngũ giảng dạy giỏi, cơ sở vật chất đồng bộ và điều kiện thực hành đạt chuẩn.

Vì vậy, những quy định về đầu tư cơ sở vật chất hiện đại, hỗ trợ đào tạo trong nước và nước ngoài, cùng cơ chế tuyển dụng, trọng dụng tài năng được nêu trong Nghị quyết cho thấy chính sách đã chạm tới những vấn đề cốt lõi mà giới làm nghề nhiều năm trăn trở. Đây là nền tảng quan trọng để các cơ sở đào tạo nghệ thuật có thêm điều kiện phát hiện, nuôi dưỡng và đưa những tài năng trẻ đi xa hơn.

Nhìn về lâu dài, cách tiếp cận này mở ra khả năng thay đổi nhận thức về đào tạo nghệ thuật. Đó không chỉ là quá trình đào tạo người làm nghề, mà còn là chiến lược đầu tư cho nguồn lực sáng tạo của quốc gia. Một nghệ sĩ được đào tạo bài bản, phát triển đúng hướng có thể tạo ra giá trị thẩm mỹ, đồng thời trở thành đại diện văn hóa, đưa bản sắc dân tộc đến với thế giới, góp phần định hình hình ảnh Việt Nam trong bối cảnh hội nhập.

Từ góc nhìn đó, giá trị của Nghị quyết không dừng ở việc bổ sung nguồn lực. Quan trọng hơn, văn bản này củng cố niềm tin rằng đầu tư cho văn hóa đang được đặt đúng vị trí, tài năng nghệ thuật được nhìn nhận và trân trọng bằng những cơ chế phát triển tương xứng. Đây là động lực để các cơ sở đào tạo và người làm nghề tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng hoạt động, chủ động hội nhập và góp phần bồi đắp sức sống cho văn hóa nước nhà.

PGS.TS.NSƯT Tân Nhàn, Trưởng khoa Thanh nhạc, Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam cho rằng, Nghị quyết đang hướng tới việc tái cấu trúc hệ sinh thái văn hóa như một chỉnh thể thống nhất, trong đó thể chế, nguồn lực và con người được đặt trong mối quan hệ gắn kết, hỗ trợ lẫn nhau. Trong tổng thể ấy, nhóm chính sách đãi ngộ và phát triển tài năng giữ vai trò đặc biệt quan trọng. Những quy định cụ thể về phụ cấp ưu đãi nghề theo từng lĩnh vực, điều kiện công tác, cùng chế độ bồi dưỡng luyện tập, biểu diễn theo vai trò và mức độ tham gia trong từng tác phẩm, chương trình, cho thấy nỗ lực nhìn nhận rõ hơn giá trị của lao động nghệ thuật.

Đáng chú ý, Nghị quyết cũng đề cao vai trò chủ động của chính quyền địa phương trong bố trí ngân sách, huy động nguồn lực xã hội để đãi ngộ, hỗ trợ nghệ nhân, nghệ sĩ sáng tạo, nhất là ở lĩnh vực văn hóa dân gian và nghệ thuật truyền thống. Theo PGS.TS.NSƯT Tân Nhàn, đây là điểm có ý nghĩa then chốt khi nhiều loại hình đang đối diện nguy cơ thiếu hụt lực lượng kế cận. Khi nghệ nhân được tạo điều kiện sáng tạo, truyền dạy và tham gia quảng bá, di sản không chỉ được gìn giữ trong ký ức, mà còn có cơ hội hồi sinh trong đời sống đương đại.

Từ những điểm mới đó, giới nghề kỳ vọng các đột phá chính sách sẽ sớm được triển khai hiệu quả, chuyển hóa thành động lực phát triển thực chất. Đây cũng là cơ sở để văn hóa Việt Nam tiếp tục được bồi đắp theo hướng tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, đồng thời nâng cao vị thế của nghệ thuật Việt trên trường quốc tế. ■

Điểm tựa cho nghệ sĩ khi hết tuổi nghề

Chính sách hỗ trợ đào tạo lại cho nghệ sĩ khi hết tuổi nghề được xem là một điểm mới giàu tính nhân văn. Với nhiều loại hình như múa, xiếc hay một số lĩnh vực biểu diễn truyền thống, tuổi nghề thường ngắn, trong khi hành lang hỗ trợ chuyển đổi nghề nghiệp trước đây chưa đủ rõ. Khi được đào tạo lại, nghệ sĩ có thêm cơ hội ổn định cuộc sống sau sân khấu. Quan trọng hơn, ngành văn hóa vẫn giữ được đội ngũ nhân lực giàu kinh nghiệm, tiếp tục đóng góp qua giảng dạy, huấn luyện và truyền nghề cho thế hệ sau.

KHỐI TRƯỜNG BỘ VHTTDL TẠI TP.HCM:

Mở sớm mùa thi năng khiếu

THÙY TRANG

Mùa tuyển sinh 2026 của khối trường năng khiếu trực thuộc Bộ VHTTDL tại TP.HCM cho thấy nhu cầu chuẩn bị nguồn nhân lực cho đời sống văn hóa - xã hội vùng, miền ngày càng rõ nét. Từ văn hóa dân tộc thiểu số, di sản, du lịch đến mỹ thuật, sân khấu - điện ảnh, âm nhạc, thể dục thể thao, nhiều trường đã đẩy lịch thi sớm, linh hoạt phương thức tuyển sinh để chủ động tìm kiếm, bồi dưỡng những gương mặt trẻ có năng khiếu, đáp ứng yêu cầu phát triển của từng địa phương trong giai đoạn mới.

Chủ động nguồn tuyển

PGS.TS Lâm Nhân, Hiệu trưởng Trường ĐH Văn hóa TP.HCM cho biết, năm 2026 nhà trường tuyển 1.300 chỉ tiêu cho 8 ngành đào tạo, gồm 14 chuyên ngành. Trong đó, Văn hóa học có quy mô tuyển sinh lớn nhất với 330 chỉ tiêu, ở các chuyên ngành Văn hóa Việt Nam, Công nghiệp văn hóa và Truyền thông văn hóa. Ngành Quản lý văn hóa tuyển 270 chỉ tiêu, gồm Quản lý hoạt động văn hóa xã hội; Tổ chức - dàn dựng chương trình văn hóa nghệ thuật; Tổ chức sự kiện văn hóa, thể thao, du lịch.

Các ngành còn lại gồm Quản trị dịch vụ du lịch và lữ hành với 240 chỉ tiêu, ở hai chuyên ngành Quản trị lữ hành và Hướng dẫn du lịch; Di sản với 120 chỉ tiêu, gồm Di sản và phát triển du lịch, Di sản và bảo tàng; Du lịch 90 chỉ tiêu; Kinh doanh xuất bản phẩm 90 chỉ tiêu; Thông tin - Thư viện 80 chỉ tiêu và Văn hóa dân tộc thiểu số Việt Nam 80 chỉ tiêu.

Về phương thức tuyển sinh, trường tiếp tục duy trì hai hướng chính: Xét tuyển từ kết quả kỳ thi tốt nghiệp THPT hoặc xét học bạ THPT. Riêng chuyên ngành Tổ chức, dàn dựng chương trình văn hóa nghệ thuật thuộc ngành Quản lý văn hóa, thí sinh phải dự thi năng khiếu trực tiếp tại trường. Thời gian đăng ký dự thi đến hết ngày 30.5.2026; kỳ thi diễn ra trong hai ngày 15 và 16.6.2026 tại cơ sở 1, phường An Khánh, TP.HCM, sớm hơn gần một tháng so với năm 2025.

Cùng với phương án tuyển sinh, Trường ĐH Văn hóa TP.HCM cũng công bố mức học phí theo Nghị định số 238/2025/NĐ-CP của Chính phủ. Học phí được tính theo tín chỉ, dự kiến năm học 2026-2027 khoảng 19,91 triệu đồng/sinh viên. Tất cả sinh viên đều được đăng ký ở ký túc xá của trường.

Ở khối mỹ thuật, PGS.TS Nguyễn Văn Minh, Hiệu trưởng Trường ĐH Mỹ thuật TP.HCM cho biết, năm 2026 trường tuyển 280 chỉ tiêu hệ đại học chính quy cho 6 ngành: Hội họa; Đồ họa; Điêu khắc; Lý luận - Lịch sử và Phê bình mỹ thuật; Thiết kế đồ họa; Sư phạm Mỹ thuật. Ngoài ra, trường tuyển thêm 130 chỉ tiêu hệ vừa làm vừa học ở các ngành Thiết kế đồ họa; Hội họa; Đồ họa.

Tất cả thí sinh dự tuyển vào Trường ĐH Mỹ thuật TP.HCM đều phải thi các môn năng khiếu kết hợp xét tuyển môn Ngữ văn. Riêng ngành Sư phạm Mỹ thuật chỉ tổ chức tuyển sinh khi có chỉ tiêu được giao và đáp ứng các điều kiện theo quy định của Bộ GD&ĐT cùng các văn bản liên quan. Trường nhận hồ sơ đến hết ngày 29.5.2026; kỳ thi chính thức dự kiến diễn ra từ ngày 7 - 13.7.2026. Học phí của trường thực hiện theo lộ trình quy định tại Nghị định số 238/2025/NĐ-CP, với mức tăng tối đa 15% mỗi năm đối với các chương trình đào tạo. Đối với những ngành đã được kiểm định chương trình đào tạo như Hội họa, Thiết kế đồ họa, học phí sẽ được điều chỉnh theo quy định của trường.

Sớm tìm kiếm tài năng cho các ngành đặc thù

Ở khối sân khấu - điện ảnh, TS Phạm Huy Quang, quyền Hiệu trưởng Trường ĐH Sân khấu - Điện ảnh TP.HCM cho biết, năm 2026 trường tuyển 95 chỉ tiêu cho 4 ngành: Đạo diễn sân khấu 15 chỉ tiêu; Diễn viên kịch điện ảnh - truyền hình 40 chỉ tiêu; Đạo diễn điện ảnh - truyền hình 25 chỉ tiêu; Quay phim 15 chỉ tiêu.

Trường áp dụng phương thức tuyển sinh kết hợp kết quả học tập THPT với thi năng khiếu. Ở vòng chung tuyển, thí sinh các ngành đều phải thi môn Phân tích và năng khiếu. Riêng ngành Diễn viên kịch điện ảnh - truyền hình có thêm vòng sơ tuyển để kiểm tra hình thể, tiếng nói và khả năng diễn xuất. Thời gian nhận hồ sơ đến 17h ngày 1.6.2026; kỳ thi dự kiến diễn ra từ ngày 23 - 27.6.2026, sớm hơn so với năm trước.

Tại Nhạc viện TP.HCM, năm học 2026-2027, dự kiến tuyển 110 chỉ tiêu cho các ngành: Âm nhạc học; Sáng tác âm nhạc; Chỉ huy âm nhạc; Thanh nhạc; Piano; Biểu diễn nhạc cụ phương Tây và Biểu diễn nhạc cụ truyền thống. Nhạc viện áp dụng phương thức tuyển thẳng theo quy định, kết hợp thi tuyển năng khiếu và xét tuyển môn Ngữ văn. Thí sinh cần có điểm trung bình môn Văn trong 6 học kỳ từ 3,5 trở lên. Trường hợp thí sinh tốt nghiệp THPT ở nước ngoài không có môn Văn, có thể thay thế bằng môn Toán. Với thí sinh tốt nghiệp trung học nghề, tổng điểm 3 môn gồm Toán, Văn và một môn khác phải đạt tối thiểu 15/30 điểm. Kỳ thi dự kiến tổ chức từ ngày 11 - 17.5.2026.

Ở lĩnh vực thể thao, Trường ĐH Thể dục thể thao TP.HCM tuyển 1.300 chỉ tiêu cho 4 ngành: Giáo dục thể chất 80 chỉ tiêu; Huấn luyện thể thao 970 chỉ tiêu; Y sinh học thể dục thể thao 100 chỉ tiêu; Quản lý thể dục thể thao 150 chỉ tiêu. Ngay trong đợt 1, tổ chức ngày 12.4.2026, trường đã ghi nhận số lượng thí sinh đăng ký ở mức kỷ lục với hơn 4.000 hồ sơ, trong đó hơn 3.600 thí sinh đến dự thi. Đợt 2, nhà trường tiếp tục nhận hồ sơ đến 16h ngày 14.5 và tổ chức thi vào ngày 24.5 để hoàn tất chỉ tiêu tuyển sinh năm 2026.

Ở bậc trung cấp, Trường Trung cấp Múa TP.HCM tuyển 130 chỉ tiêu cho nhiều hệ đào tạo. Trong đó, ngành Nghệ thuật biểu diễn kịch múa, thời gian đào tạo 6 năm, tuyển 20 chỉ tiêu, dành cho thí sinh từ 11 đến 14 tuổi; ngành Nghệ thuật biểu diễn múa dân gian dân tộc, thời gian đào tạo 4 năm, tuyển 40 chỉ tiêu, dành cho thí sinh từ 15 đến 20 tuổi. Hệ vừa làm vừa học, thời gian đào tạo 2 năm, tuyển 70 chỉ tiêu, dành cho thí sinh từ 21 đến 30 tuổi. Thí sinh dự thi trực tiếp tại trường với hai nội dung: kiểm tra hình thể và thi năng khiếu. Đợt 1 diễn ra trong hai ngày 5 và 6.8.2026 cho tất cả các ngành; đợt 2 tổ chức ngày 2.10.2026, dành cho hệ vừa làm vừa học.

Nhìn chung, việc tổ chức thi sớm và linh hoạt phương thức tuyển sinh cho thấy khối trường năng khiếu đang chủ động hơn trong tìm kiếm, phát hiện và bồi dưỡng nguồn nhân lực đặc thù. Cách làm này giúp các trường rộng đường tuyển chọn thí sinh phù hợp, đồng thời tạo thêm cơ hội cho người học trong mùa tuyển sinh 2026. Tuy nhiên, khi lịch thi được mở sớm và phân bổ ở nhiều thời điểm, thí sinh cần theo dõi sát thông tin từ từng trường, chuẩn bị kỹ cả kiến thức văn hóa lẫn kỹ năng chuyên môn để không bỏ lỡ cơ hội bước vào những ngành học giàu đam mê nhưng cũng đòi hỏi sự rèn luyện nghiêm túc. ■

Thí sinh dự thi năng khiếu vào Trường ĐH Thể dục thể thao TP.HCM

Quy định mới về ngành nghề đặc thù nghệ thuật, thể thao

Bộ GD&ĐT vừa ban hành Thông tư số 37/2026/TT-BGDĐT quy định danh mục 36 ngành, nghề đặc thù thuộc lĩnh vực nghệ thuật và thể thao. Thông tư có hiệu lực từ ngày 29.4.2026, tạo cơ sở pháp lý cho công tác đào tạo, tuyển sinh và đánh giá đối với những lĩnh vực đòi hỏi năng khiếu, thời gian rèn luyện dài và điều kiện đào tạo chuyên biệt.

Theo quy định, ngành, nghề đào tạo đặc thù trong lĩnh vực nghệ thuật là những ngành gắn với hoạt động sáng tác, chuyển thể, biểu diễn, thuộc các nhóm mỹ thuật, nghệ thuật trình diễn và nghệ thuật nghe nhìn. Trong đó, nhóm mỹ thuật gồm các ngành như điêu khắc, hội họa, đồ họa, gốm, thiết kế mỹ thuật sân khấu - điện ảnh. Nhóm nghệ thuật trình diễn có phạm vi rộng hơn, bao gồm chèo, tuồng, cải lương, dân ca, ca kịch Huế; các chuyên ngành múa, kịch - điện ảnh, xiếc, âm nhạc với nhiều phân ngành như biểu diễn nhạc cụ, thanh nhạc, sáng tác, chỉ huy, biên đạo… Nhóm nghệ thuật nghe nhìn gồm nhiếp ảnh, công nghệ điện ảnh - truyền hình.

Ở lĩnh vực thể thao, danh mục xác định ngành vận động viên thể thao là ngành đào tạo đặc thù, gắn chặt với huấn luyện, thi đấu và thành tích. Người học phải đáp ứng yêu cầu về thể chất, tố chất vận động, đồng thời trải qua quá trình rèn luyện cường độ cao với cơ sở vật chất, trang thiết bị chuyên dụng.

Thông tư cũng quy định tiêu chí xác định ngành, nghề đặc thù: Chương trình đào tạo phải có tối thiểu 60% thời lượng thực hành; yêu cầu năng khiếu riêng; thời gian đào tạo chuyên sâu, dài hạn; phương thức đánh giá dựa trên năng lực biểu diễn, sáng tạo hoặc thành tích thi đấu. Danh mục này cũng góp phần bảo vệ, duy trì những ngành có quy mô đào tạo nhỏ nhưng giữ vai trò quan trọng trong bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống.

ANH HUY

BỘ HÀNH XUYÊN NÚI HƠN BA THÁNG ĐỂ DỰ ĐẠI HỘI:

"Mạch máu" xuyên rừng

● Bài, ảnh: LÊ VĂN CHƯƠNG

Câu chuyện của những người lính đi trong đoàn Chiến sĩ thi đua đã phác họa lại những điều đáng kinh ngạc về hệ thống giao thông, liên lạc, các binh trạm rải trên đường Trường Sơn. Khi có một giao liên bị địch bắt, hoặc có người từ căn cứ ra chiêu hồi, toàn bộ khu vực đó đều bị hủy bỏ và tái lập ở một ngọn núi khác. Tại Củ Chi, Tây Ninh, dù hàng trăm người tổ chức sự kiện lớn, nhưng hầu như phía địch không nắm được gì.

Bà Dương Thị Tuyết Mai, chiến sĩ ở E240

Bà Nguyễn Thị Cẩn, Trạm phó Trạm 9 cô

Phía sau những năm tháng giao liên

Bà Nguyễn Thị Cẩn, nguyên Phó Trạm 9 cô, hiện sống tại 131/12 Trương Định, phường Nghĩa Lộ, tỉnh Quảng Ngãi, tâm sự: Ít người biết phía sau vinh quang của những người từng làm giao liên là mất mát kéo dài đến tận hôm nay. Nhiều người phải chống chọi với bệnh ung thư, vô sinh, khó lập gia đình... Bà Cẩn từng công tác tại Đại học Đà Nẵng, Đại học Phạm Văn Đồng. Sau khi nghỉ hưu, bà vẫn lặng lẽ sống chung với bệnh hiểm nghèo.

Địa thế mỏ vẹt

Năm 1967, trước khi đoàn Chiến sĩ thi đua lên đường tới Củ Chi, các chiến sĩ được thông báo: Củ Chi nằm sát nách Sài Gòn, nhưng là vùng đất thép kiên cường. Đến năm 1969, khi lên đường vào Tây Ninh, họ lại được cho biết đây là vùng an toàn mỏ vẹt. Tại căn cứ, anh Sáu Phong, tức Nguyễn Minh Triết, Ủy viên Ban Thường vụ, Thường trực Đoàn ủy liên cơ dân chính Đảng tại Trung ương Cục, sau này là Chủ tịch nước CHXHCN Việt Nam, đang phát động học tập tấm gương nữ sinh Huỳnh Lan Khanh, học sinh Trường Gia Long, Sài Gòn, người đã anh dũng hy sinh trong lúc tải lương thực cho Trung ương Cục.

Trong chiến tranh Việt Nam, có một vùng đất được báo chí nước ngoài gọi là *Parrot's Beak* - Mỏ Vẹt: Tỉnh Svay Rieng của Campuchia. Nhìn trên bản đồ hình chữ S, Svay Rieng như một mũi đất loi hẳn sang phía Việt Nam, giáp các vùng Đức Hòa, Đức Huệ, Trảng Bàng và rìa Đồng Tháp Mười. Căn cứ của Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam khi ấy đặt tại khu vực xã Tân Lập, huyện Tân Biên, tỉnh Tây Ninh.

Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam khi ấy được chia thành 6B: Khối nhân sĩ là B1; B2 là văn phòng và bộ phận nghiên cứu; Trung đội bảo vệ là B3; B4 chuyên sản xuất tự túc; B5 là tòa soạn báo *Giải Phóng*; B6 phụ trách quân trang, quân dụng và xay lúa. Toàn cơ quan mang mật danh C39, hòm thư 1035-B. Cựu chiến binh Đặng Văn Lái kể, suốt 8 ngày tổ chức Đại hội, mọi việc hầu như được giữ bí mật tuyệt đối, không có báo động, bếp ăn vẫn đỏ lửa, các chị vẫn nấu những món rau rừng trong chiếc chảo Liên Xô.

Khi đoàn Chiến sĩ thi đua tới Tây Ninh, mọi người mới biết trong lực lượng đang có mặt tại đây có một số Việt kiều Campuchia cũng là những chiến sĩ rất tích cực. Như anh Ba Minh, quê ở thủ đô Pnôm Pênh; chị Tư Rạnh, quê Củ Chi, người sàng gạo giỏi nhất; anh Phúc, một Việt kiều Campuchia tại căn cứ vừa hy sinh...

Trong tư liệu của Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam, các kỳ đại hội được ghi bằng mật danh "đám giỗ" để giữ bí mật. "Đám giỗ" thứ nhất, tức Đại hội lần thứ nhất, tổ chức tại bàu Bà Điếc, giữa xóm Lò Gò, từ ngày 16.2.1963; "Đám giỗ" thứ hai tại Chà Ruộc, ngày 1.11.1964; "Đám giỗ" thứ ba tại Suối Chò, Cây Đa, nơi còn dày đặc hố bom sau trận càn Junction City, từ ngày 15 đến 20.8.1967; "Đám giỗ" thứ tư tại Tà Nốt - Tà Đạt, từ ngày 6.6.1969. Đại hội Chiến sĩ thi đua miền Nam có khi được tổ chức trước hoặc sau thời điểm diễn ra những "đám giỗ" ấy.

Cắt ngọn, vùi gốc

Năm 1969, khi các đoàn Chiến sĩ thi đua đi qua các trạm giao liên, rau xanh trở nên khan hiếm. Có lúc, một lon gạo phải nấu cháo cho 9 người ăn, độn thêm củ mì, môn thục, ranh ranh, tàu bay… Bà Dương Thị Tuyết Mai, chiến sĩ E240, Cục Hậu cần Quân khu 5 đóng tại khu vực Dông Tranh, Sơn Hà kể lại, thời ấy, ông Trần Kiên, Phó Tư lệnh Quân khu 5, mỗi khi đi đường đều dừng lại bên từng bụi rau, từng khóm môn thục và ra lệnh cho chiến sĩ trồng lại hết. Trước đó, khi hành quân, nhiều người cứ thấy rau là tách khỏi hàng, nhanh tay nhổ cây, bứt ngọn rồi nhét vào ba lô, mang đến trạm giao liên nấu ăn.

"Ai cũng bứng gốc thì người sau lấy gì mà ăn. Tinh thần đảng viên là phải tiết kiệm để đánh giặc", ông Trần Kiên tỏ ra gay gắt trong các cuộc họp.

Khi xuống nhà bếp ở binh trạm, thấy một số củ mì bị chặt bỏ rễ, bỏ gốc, ông bắt mang những đoạn ấy đi luộc rồi đưa ra ăn. Sau đó, ông mời đội trưởng sản xuất lên nhắc nhở, kiểm điểm, vì nếu ai cũng ăn theo cách ấy thì đoàn đi sau lấy gì mà ăn.

Năm 1969 là giai đoạn cực kỳ khó khăn. Thiếu gạo, thiếu muối, các tuyến tiếp tế từ miền xuôi lên đều bị chặn. Trực thăng rà trên những cánh rừng; hễ phát hiện rẫy củ mì của quân giải phóng thì chúng rải chất độc hóa học hoặc đổ quân xuống đốt phá. Các giao liên phải luồn khắp các điểm dốc Ngành Ngạnh, Nóc Ông Hai, Bạc Liên, dốc Thò Lò, Nước Biếc… để tìm rau xanh.

Khu vực gần đơn vị E240 từng có người không chịu nổi gian khổ, bỏ trốn, ra chiêu hồi. Tin vừa lan ra, các đơn vị như đứng trước một trận "đại hỏa hoạn". Mọi người cuốn vội chiếc võng nhét vào ba lô, khoác súng, hành quân sang dãy núi khác, có khi đi xuyên đêm đến mờ sáng mới dừng lại. Nơi ở mới nằm dưới cánh rừng rong rêu phủ kín thân cây, nhìn lên không thấy mặt trời. Cứ có người bị bắt hoặc ra đầu thú, bóng người ở nơi ấy lập tức biến mất.

Mỗi lần chuyển chỗ, tất cả lại làm từ đầu: Đào hầm chữ A, dựng nhà tranh, trồng rẫy củ mì, mở tuyến đường mới, tìm nơi có rau. Sau những lần như thế, các đơn vị gặp nhau hầu như không giao tiếp, chỉ nhìn rồi im lặng, vì đơn vị nào cũng phải giữ bí mật. Trên đầu, tiếng loa từ máy bay Cessna O-1 Bird Dog vẫn văng vẳng, kêu gọi quân giải phóng ra chiêu hồi để được khoan hồng.

Binh trạm 9 cô

Trong số rất nhiều binh trạm mà đoàn Chiến sĩ thi đua dừng chân, Trạm giao liên số 10, thuộc Trung đoàn 240, Cục Hậu cần Quân khu 5, là một điểm dừng đặc biệt. Trạm gồm 9 nữ thanh niên quê Quảng Ngãi, do chị Lê Thị Bích Ngà làm Trạm trưởng, chị Nguyễn Thị Cẩn làm Trạm phó. Chính vì vậy, những người từng đi qua cung đường này quen gọi nơi đây bằng cái tên thân thuộc: Trạm 9 cô. Trạm chốt giữ trên cung đường địch thường xuyên đánh phá ác liệt, có lúc đóng ở Sơn Tân, khi lại chuyển sang Sơn Mùa, Đăk Rìa, tùy tình hình chiến sự và yêu cầu nhiệm vụ.

Những ngày đông khách qua lại, trạm thường rất nhộn nhịp. Đoàn từ miền Bắc mang theo gạo trắng, đổ vào chảo nấu ăn. Đoàn miền Nam cũng có gạo trắng, thường là cán bộ ra miền Bắc họp. Còn các đoàn ở những tỉnh miền Trung thì hầu hết chỉ có gạo đen trộn với bắp răng trâu, củ mì. Bắp răng trâu cứng như những viên sỏi, khó nuốt nhưng no lâu.

Đoàn Chiến sĩ thi đua năm 1969 khi qua trạm giao liên núi Tròn, giữa trưa nắng, được các em giao liên báo tin mừng vừa thu hoạch bí rợ. Bí được bỏ vào chảo Liên Xô nấu nhừ, rồi chia ra gô cho mỗi người vừa ăn, vừa mang theo dọc đường.

Đến chiều tối, đoàn xuống chân núi. Ở đó có binh trạm chân núi Tròn nằm cạnh bờ sông Re. Các em giao liên ra suối bắt cá niên, ốc đá. Cây chuối rừng được mang về, băm nhỏ, đổ vào chảo cá niên đang sôi; bên cạnh là món ốc đá dưới suối cũng được nấu trong chiếc chảo Liên Xô. Chị em nói là chiêu đãi đoàn khách A đi miền Nam dự Chiến sĩ thi đua. Và đó là lần cuối cùng mọi người gặp các em ở binh trạm bên sông Re.

Mùa đông năm 1969, một vụ sạt lở núi kinh hoàng xảy ra. Đất đá từ trên cao lao xuống, nổ ầm ầm như bom. Vệt núi sạt kéo dài hàng chục cây số, vùi lấp toàn bộ các cô gái ở binh trạm. Khi đoàn Chiến sĩ thi đua trở về, lội qua vết sạt ấy, mọi người cúi đầu tưởng niệm những nữ giao liên đã nằm lại bên núi rừng, nguyện cầu cho linh hồn các cô được yên nghỉ, siêu thoát. ■

Để không ai bị bỏ lại ngoài sân

NGỌC NGUYỄN

Có những khoảnh khắc tại Chuỗi Giải Para Natuh Pickleball Bắc Ninh 2026 khiến nhiều người lặng đi. Đó là khi một vận động viên khuyết tật chống nạng bước vào sân trong tiếng vỗ tay cổ vũ của khán giả. Là khi những đôi tay siết chặt nhau sau một pha bóng, giữa một người bình thường và một người mang khiếm khuyết cơ thể. Hay đơn giản chỉ là nụ cười rất sáng của những con người vốn quen với ánh nhìn thương cảm, nay được đứng ở vị trí trung tâm của sự chú ý, được thi đấu, được ghi nhận và được đối xử bình đẳng như bất kỳ ai khác.

Trong một xã hội mà người khuyết tật nhiều khi vẫn phải loay hoay tìm kiếm cơ hội hòa nhập, thể thao đã mở ra một cánh cửa khác. Nhưng từ một giải đấu giàu tính nhân văn như Para Natuh Pickleball Bắc Ninh 2026, cũng đặt ra câu hỏi lớn hơn là hành trình đi tìm sự công bằng cho thể thao người khuyết tật ở Việt Nam còn bao xa?

Diễn giả, VĐV Nguyễn Sơn Lâm đã có cơ hội thi đấu, cạnh tranh sòng phẳng với các VĐV không khuyết tật tại giải đấu
Ảnh: TRẦN HUẤN

Những cái bắt tay vượt qua mặc cảm

Đây là giải đấu pickleball được tổ chức theo mô hình ghép cặp giữa người khuyết tật và người không khuyết tật. Không còn ranh giới giữa "người hỗ trợ" và "người được hỗ trợ", trên sân đấu, họ trở thành đồng đội của nhau.

Đó không chỉ là một cách tổ chức mới lạ, mà còn là thông điệp mạnh mẽ về sự bình đẳng và hòa nhập. 32 cặp vận động viên cùng bước vào sân với tinh thần sẻ chia, đồng hành, nơi thành tích không còn là đích đến duy nhất, mà giá trị lớn hơn nằm ở việc con người được kết nối với nhau bằng sự thấu hiểu. Trong tiếng reo hò tại Nhà thi đấu thể thao 1, phường Bắc Giang, tỉnh Bắc Ninh, người ta dễ dàng cảm nhận được một bầu không khí khác biệt. Không có khoảng cách của sự thương hại. Không có ánh nhìn dè dặt dành cho những cơ thể khiếm khuyết. Chỉ có những pha bóng, những cái đập tay ăn ý và niềm vui rất thật.

Diễn giả, vận động viên Nguyễn Sơn Lâm hồ hởi chia sẻ rằng đây là một giải đấu rất nhân văn, bởi "các bạn yếu thế lại là những người trung tâm của sự chú ý và được thể hiện bản thân mình một cách bình đẳng với những người bạn khác". Với anh, điều đặc biệt của pickleball nằm ở việc người khuyết tật và người lành lặn có thể cùng thi đấu trong một hệ thống luật chơi chung. Điều đó khiến những người yếu thế cảm thấy mình thực sự được hòa nhập, được khẳng định giá trị bản thân.

Có lẽ, với nhiều vận động viên khuyết tật, điều họ cần không phải là sự ưu ái, mà là cơ hội được bước ra ngoài những mặc cảm vô hình. Bởi phía sau những tấm huy chương hay những cuộc thi, người khuyết tật vẫn đang đối diện với rất nhiều rào cản trong cuộc sống thường ngày đó là khó khăn về việc làm, sinh kế, giao tiếp xã hội và cả sự tự ti đã đeo bám quá lâu.

Thể thao, trong trường hợp ấy, trở thành một liệu pháp tinh thần đặc biệt. Nó giúp họ tìm lại cảm giác mình có ích, có khả năng cống hiến và được công nhận. Không phải ngẫu nhiên mà Ban tổ chức Para Natuh Pickleball Bắc Ninh 2026 không chỉ dừng ở một giải đấu. Họ xây dựng cả một hệ sinh thái hoạt động xoay quanh tinh thần hòa nhập, từ cuộc thi "Ẩm thực hòa nhập", các cuộc thi báo chí, nhiếp ảnh, cho tới chương trình "Sinh kế Para Natuh", "Thấu hiểu - Hòa nhập" hay đào tạo pickleball dành cho người khuyết tật. Ở đó, thể thao được đặt ở trung tâm, nhưng mục tiêu cuối cùng không chỉ là thi đấu. Đó là hành trình giúp người khuyết tật bước ra cộng đồng bằng sự tự tin và lòng tự trọng.

Khoảng cách ngoài ánh đèn sân đấu

Nhưng cũng chính từ những hình ảnh đẹp ở Para Natuh, người ta càng nhìn rõ hơn khoảng cách mà thể thao người khuyết tật đang phải đối diện.

Trong nhiều năm qua, được sự quan tâm của các cấp, ngành, thể thao người khuyết tật Việt Nam vẫn tồn tại bằng sự bền bỉ của các vận động viên, huấn luyện viên và những người làm công tác phong trào. Họ mang về những tấm huy chương ở đấu trường khu vực, châu lục, thậm chí Paralympic, nhưng nguồn lực từ xã hội dành cho họ vẫn chưa tương xứng.

Không khó để nhận ra sự chênh lệch giữa thể thao thành tích cao dành cho người bình thường và thể thao người khuyết tật. Từ điều kiện tập luyện, chế độ dinh dưỡng, tiền thưởng, cơ hội tài trợ cho đến mức độ phủ sóng truyền thông, tất cả đều tồn tại khoảng cách.

Có những vận động viên khuyết tật từng giành huy chương quốc tế, nhưng cuộc sống sau ánh hào quang vẫn đầy chật vật. Có người phải vừa tập luyện vừa mưu sinh bằng những công việc giản đơn để duy trì cuộc sống. Có đội tuyển tập trong điều kiện cơ sở vật chất còn thiếu thốn. Và cũng có không ít giải đấu diễn ra lặng lẽ, gần như không nhận được sự chú ý của công chúng.

Trong bối cảnh ấy, những mô hình như Para Natuh càng trở nên đáng quý, bởi ít nhất, nó cho thấy một cách tiếp cận mới đó là không xem người khuyết tật là "đối tượng cần hỗ trợ", mà là những chủ thể có giá trị, có khả năng truyền cảm hứng và đóng góp cho xã hội.

Chia sẻ tại sự kiện, bà Nguyễn Thị Thu Thủy, Chủ tịch HĐQT kiêm Tổng Giám đốc Công ty cổ phần Đầu tư Natuh, Trưởng ban Tổ chức cho biết giải đấu hướng tới việc mở rộng "vòng tròn giá trị", nơi mỗi con người, dù ở hoàn cảnh nào, cũng đều có giá trị riêng cần được phát hiện và nuôi dưỡng. Đó là tư duy đáng suy ngẫm. Bởi lâu nay, xã hội thường nói nhiều về lòng nhân ái dành cho người khuyết tật, nhưng đôi khi lại quên mất điều quan trọng nhất đó là họ cần cơ hội, chứ không chỉ cần sự cảm thông. Một cơ hội để được chơi thể thao như bao người khác. Một cơ hội để được xuất hiện trên truyền thông bằng câu chuyện nghị lực thay vì ánh nhìn thương hại. Một cơ hội để doanh nghiệp mạnh dạn đồng hành và đầu tư. Và một cơ hội để khán giả bước vào sân, cổ vũ cho họ bằng sự trân trọng thật sự.

Từ một giải pickleball ở Bắc Ninh, thông điệp ấy đã được lan tỏa theo cách rất tự nhiên. Khi một vận động viên khuyết tật và một người bình thường cùng đứng chung một phần sân, khoảng cách giữa họ dường như cũng biến mất.

Và có lẽ, ý nghĩa lớn nhất của thể thao hòa nhập không nằm ở chuyện ai thắng ai thua, mà nằm ở việc xã hội sẽ nhìn người khuyết tật bằng ánh mắt bình đẳng hơn, công bằng hơn và nhân văn hơn. Bởi suy cho cùng, công bằng không phải là tạo ra một sân đấu riêng biệt. Công bằng là khi mọi người đều có cơ hội bước vào sân đấu ấy, bằng sự tự tin và lòng kiêu hãnh của chính mình. ■

Điền kinh chuẩn bị cho Asian Games

Vài tháng nữa, Đại hội thể thao lớn nhất châu Á (Asian Games 20) sẽ được tổ chức tại Nhật Bản. Trước thềm giải đấu này, điền kinh Việt Nam đã cho thấy những tín hiệu vui từ Đại hội thể thao bãi biển châu Á vừa mới kết thúc tại Tam Á, Trung Quốc.

Việc Hà Thị Thúy Hằng bước lên bục cao nhất ở nội dung nhảy xa nữ với thành tích 6,16 m và Phạm Văn Nghĩa đăng quang nội dung nhảy xa nam với thông số 7,44 m đã tạo nên cú hích tinh thần quan trọng cho điền kinh Việt Nam. Dù môi trường thi đấu trên cát và sân vận động có sự khác biệt rõ rệt về mặt kỹ thuật, nhưng những tấm HCV này chính là minh chứng cho năng lực thích ứng và bản lĩnh thi đấu của các VĐV Việt Nam trong điều kiện khắc nghiệt.

Giới chuyên môn đánh giá, thành tích tại Đại hội thể thao bãi biển châu Á là đáng khích lệ nhưng để đạt được tấm huy chương tại Asian Games 20, các VĐV đều phải nỗ lực phấn đấu. Thực tế cho thấy, để chạm tay vào huy chương nhảy xa nữ tại sân chơi châu Á, các VĐV thường phải đạt ngưỡng từ 6,50 m đến 6,73 m. Vì vậy, Ban huấn luyện và các vận động viên đã lên kế hoạch tập luyện kỹ lưỡng cho kỳ Đại hội quan trọng này.

Hiện tại, 49 VĐV ưu tú nhất đang được tập trung tại hai trung tâm huấn luyện trọng điểm là Hà Nội và Đà Nẵng. Thay vì áp dụng một công thức chung, Ban huấn luyện đã dày công thiết kế chương trình tập luyện riêng biệt, dựa trên đặc điểm thể chất và mục tiêu thành tích của mỗi cá nhân.

Đáng chú ý, bên cạnh các gương mặt kỳ cựu như Nguyễn Thị Oanh, điền kinh Việt Nam cũng có nhiều vận động viên trẻ triển vọng như Lê Thị Cẩm Tú, VĐV 20 tuổi đã gây "chấn động" khi phá kỷ lục 200m tồn tại suốt 15 năm của "nữ hoàng tốc độ" Vũ Thị Hương. Hay như Phùng Thị Huệ với tấm HCV 100m tại giải Singapore mở rộng, đang dần tiệm cận kỷ lục quốc gia.

S.V

THÀNH CÔNG TẠI ABG6:

Mở ra hướng đi mới cho các môn bãi biển

VĨNH HY

Việc Đoàn Thể thao Việt Nam vượt chỉ tiêu HCV, đồng thời giành vị trí thứ tư tại Đại hội Thể thao bãi biển châu Á 2026 (ABG6) diễn ra ở Tam Á (Trung Quốc) không chỉ đơn thuần là một cột mốc thành tích, mà còn mang ý nghĩa chiến lược đối với định hướng phát triển của thể thao bãi biển nước nhà trong tương lai.

Thành công tại ABG6 sẽ là bước đệm giúp thể thao Việt Nam mở ra hướng đi mới cho các môn bãi biển

Trước khi tham dự ABG6, Đoàn Thể thao Việt Nam với 90 thành viên tranh tài ở 8 môn: Bóng ném bãi biển, vật bãi biển, jujitsu, thuyền truyền thống, bơi bãi biển, điền kinh, sailing và teqball chỉ đặt mục tiêu khiêm tốn từ 1 - 2 HCV. Tuy nhiên, kết quả chung cuộc đã vượt kỳ vọng với 3 tấm HCV, trong đó nổi bật là chiến công của đội tuyển bóng ném bãi biển nữ cùng các nội dung điền kinh. Thành tích này giúp Việt Nam chỉ xếp sau Trung Quốc, Thái Lan và Iran, nhưng vượt qua hàng loạt đối thủ đáng gờm khác trong khu vực và châu lục.

Điều đáng nói, thành công này không phải là kết quả mang tính thời điểm, mà phản ánh rõ xu hướng phát triển tất yếu của thể thao hiện đại. Trong những năm gần đây, các môn thể thao bãi biển đang dần khẳng định vị thế, không chỉ bởi tính hấp dẫn, gần gũi với du lịch mà còn vì yếu tố cạnh tranh chuyên môn ngày càng cao. Những nội dung như bóng chuyền bãi biển, bóng ném bãi biển, vật bãi biển hay bơi mặt nước mở đã được đầu tư bài bản tại nhiều quốc gia và trở thành "mỏ vàng" huy chương ở các đấu trường quốc tế.

Theo đánh giá của Trưởng đoàn Thể thao Việt Nam tại ABG6 - ông Lê Thanh Hà, các quốc gia châu Á đang dành sự quan tâm lớn cho nhóm môn này. Tính cạnh tranh không hề thua kém các môn Olympic truyền thống, thậm chí còn có phần khốc liệt hơn khi nhiều quốc gia xem đây là hướng đi chiến lược để bứt phá thành tích. Điều đó đặt ra yêu cầu cho thể thao Việt Nam phải có cái nhìn nghiêm túc, dài hạn và đầu tư đúng mức nếu không muốn bị tụt lại phía sau.

Thực tế cho thấy, các môn thể thao bãi biển có nhiều lợi thế để phát triển tại Việt Nam. Với đường bờ biển dài, điều kiện tự nhiên thuận lợi cùng sự phát triển mạnh mẽ của du lịch biển, nước ta hoàn toàn có thể xây dựng hệ sinh thái thể thao bãi biển vừa phục vụ thi đấu đỉnh cao, vừa thúc đẩy phong trào quần chúng. Tuy nhiên, để biến tiềm năng thành thành tích cụ thể, bài toán đặt ra không chỉ là đầu tư cơ sở vật chất mà còn là công tác đào tạo VĐV, HLV chuyên sâu.

Một điểm đáng chú ý khác là sự đa dạng của các nội dung thi đấu. Thể thao bãi biển không chỉ dừng lại ở những môn quen thuộc mà còn mở rộng sang các nội dung mới như aquathlon (bơi - chạy), triathlon (ba môn phối hợp), hay các môn mang tính kết hợp cao giữa sức bền, kỹ thuật và chiến thuật. Đây chính là cơ hội để Việt Nam tận dụng lợi thế thể chất, sự khéo léo và tinh thần thi đấu bền bỉ của VĐV để tạo nên khác biệt.

Sau ABG6, Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X vào cuối năm nay tại TP.HCM sẽ là bước thử nghiệm quan trọng khi nhiều môn thể thao bãi biển được đưa vào chương trình thi đấu chính thức như thuyền truyền thống, vật bãi biển, bóng chuyền bãi biển, cầu mây bãi biển, triathlon và đá cầu bãi biển. Đây không chỉ là sân chơi để các VĐV cọ xát mà còn là cơ hội để các nhà quản lý đánh giá, tuyển chọn lực lượng, từ đó xây dựng chiến lược dài hạn cho các đấu trường khu vực và quốc tế.

Có thể thấy, thành công tại ABG6 đã mở ra một cánh cửa mới cho thể thao Việt Nam. Trong bối cảnh cạnh tranh ngày càng khốc liệt ở các môn Olympic truyền thống, việc tìm kiếm hướng đi đột phá ở các môn bãi biển là lựa chọn hợp lý và mang tính thời đại. Tuy nhiên, thành công bước đầu cũng đi kèm với thách thức duy trì phong độ, mở rộng quy mô và nâng cao chất lượng đào tạo. Nếu có sự đầu tư đúng hướng, đồng bộ từ cơ sở vật chất, khoa học huấn luyện đến chiến lược thi đấu quốc tế, thể thao bãi biển hoàn toàn có thể trở thành một trong những trụ cột thành tích của Việt Nam trong tương lai. ■

> *Trong khuôn khổ ABG6, phái đoàn công tác của TP Đà Nẵng do bà Nguyễn Thị Anh Thi, Phó Chủ tịch UBND thành phố làm trưởng đoàn, đã có buổi làm việc với ngài Husain Al Musallam, Tổng giám đốc Hội đồng Olympic châu Á (OCA) và lãnh đạo OCA về cơ hội đăng cai sự kiện này trong tương lai. Tại buổi làm việc bà Nguyễn Thị Anh Thi cho biết, Đà Nẵng hiện sở hữu chiều dài bãi biển 250km cùng nhiều điều kiện thuận lợi về môi trường và cơ sở vật chất, rất phù hợp cho sự phát triển của các môn thể thao nói chung và thể thao bãi biển nói riêng. Kinh nghiệm tổ chức thành công các sự kiện thể thao quốc tế lớn như ABG5 2016, ASEAN Schools Games 2024 là minh chứng cho năng lực của thành phố. Do đó, Đà Nẵng mong muốn được OCA trao cơ hội đăng cai ABG trong thời gian tới và cam kết phối hợp chặt chẽ để đáp ứng yêu cầu của OCA. Thay mặt OCA, ông Husain Al Musallam đã bày tỏ ấn tượng với công tác tổ chức ABG5 năm 2016 của Đà Nẵng. Ông cho biết, theo kế hoạch hiện tại, ABG 7 và 8 sẽ lần lượt do Philippines và Malaysia đăng cai, do đó, Đà Nẵng có thể cân nhắc tổ chức ABG 9 vào khoảng năm 2030-2031.*

Vạn sự khởi đầu nan

Thầy trò HLV Cristiano Roland đã vượt qua thử thách đầu tiên bằng chiến thắng tối thiểu trước U17 Yemen ở lượt trận mở màn bảng C VCK U17 châu Á 2026, qua đó tạo bước chạy đà đầy thuận lợi cho hành trình săn vé dự FIFA U17 World Cup 2026.

Đây không phải là trận đấu dễ dàng với U17 Việt Nam. Trước đối thủ có nền tảng thể lực và lối chơi khó chịu như U17 Yemen, các cầu thủ trẻ Việt Nam nhập cuộc với tinh thần chủ động, tự tin kiểm soát thế trận và kiên trì triển khai tấn công. Tuy nhiên, trong phần lớn thời gian của trận đấu, hàng phòng ngự được tổ chức chặt chẽ của U17 Yemen đã khiến các chân sút áo đỏ gặp rất nhiều khó khăn trong khâu dứt điểm.

Dù vậy, điều đáng khen ở U17 Việt Nam là sự bền bỉ và bản lĩnh. Không nóng vội, không đánh mất sự tập trung, các học trò của HLV Cristiano Roland vẫn kiên trì tìm kiếm cơ hội. Và rồi những nỗ lực ấy cuối cùng cũng được đền đáp ở phút 78, khi Đậu Quang Hưng tỏa sáng với bàn thắng quý như vàng, mang về chiến thắng 1-0 cho U17 Việt Nam.

Bàn thắng ấy không chỉ có giá trị về mặt tỷ số, mà còn giải tỏa rất nhiều áp lực cho toàn đội trong ngày ra quân. Ở một giải đấu ngắn ngày như VCK U17 châu Á, nơi mọi sai lầm đều phải trả giá đắt, việc giành trọn 3 điểm ở trận mở màn mang ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Nó giúp U17 Việt Nam có lợi thế trong cuộc đua tại bảng C, đồng thời tạo cú hích lớn về mặt tinh thần cho chặng đường phía trước.

Có thể thấy, chiến thắng trước Yemen phản ánh đúng tinh thần thi đấu mà HLV Cristiano Roland đang xây dựng cho U17 Việt Nam, đó là sự kỷ luật, lì lợm và không bỏ cuộc. Dù chưa tạo ra thế trận áp đảo hoàn toàn, nhưng các cầu thủ trẻ đã cho thấy sự trưởng thành trong cách vận hành chiến thuật cũng như khả năng chịu áp lực ở sân chơi châu lục. Quan trọng hơn, chiến thắng này giúp mục tiêu giành vé dự World Cup trở nên thực tế hơn bao giờ hết.

Tất nhiên, thử thách thực sự vẫn còn ở phía trước. U17 Việt Nam sẽ lần lượt chạm trán hai đối thủ mạnh là U17 Hàn Quốc vào ngày 10.5 và U17 UAE vào ngày 14.5. Nhưng với những gì đã thể hiện ở trận ra quân, người hâm mộ hoàn toàn có quyền hy vọng vào tinh thần chiến đấu của các cầu thủ trẻ Việt Nam.

Cánh cửa dự World Cup đang dần mở ra với U17 Việt Nam. Hành trình phía trước chắc chắn còn rất gian nan, nhưng chiến thắng trước U17 Yemen đã cho thấy thầy trò HLV Cristiano Roland đủ bản lĩnh để nuôi lớn giấc mơ. "Vạn sự khởi đầu nan", và khi đã có được sự khởi đầu thuận lợi, U17 Việt Nam hoàn toàn có thể mơ về một dấu mốc lịch sử cho bóng đá trẻ nước nhà.

BẢO ANH

Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
GPXB: Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

Chế bản: Báo Văn Hóa
In tại: Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Thế giới ứng phó hiệu quả trước "cú sốc" năng lượng

HỒNG NHUNG

Trước "cú sốc" năng lượng nghiêm trọng nhất kể từ thập niên 1970, nền kinh tế toàn cầu đến thời điểm hiện tại cho thấy khả năng "trụ vững" đáng kể nhờ các biện pháp khai thác hiệu quả, linh hoạt và kịp thời. Đa dạng hóa nguồn cung, thúc đẩy tiết kiệm năng lượng và tăng tốc đầu tư vào năng lượng tái tạo đang trở thành những trụ cột then chốt, giảm thiểu rủi ro và củng cố an ninh năng lượng dài hạn.

Trữ lượng dầu mỏ đã giúp các quốc gia tránh được tình trạng thiếu hụt năng lượng Ảnh: GETTY

Hơn hai tháng kể từ khi Iran đóng cửa eo biển Hormuz sau cuộc tấn công của Mỹ và Israel, thế giới liên tục đối mặt với cuộc khủng hoảng năng lượng toàn cầu. Sự gián đoạn năng lượng đã dẫn đến tình trạng mất điện liên tiếp ở nhiều quốc gia như Pakistan, Philippines… Các quốc gia khác như Slovenia và Bangladesh thậm chí phải phân phối nhiên liệu theo định mức.

Nhằm đối phó với giải pháp cấp bách trước khủng hoảng năng lượng, Mỹ và Cơ quan Năng lượng Quốc tế (IEA) đã đồng loạt xả kho dầu ứng phó khủng hoảng năng lượng. Ngay sau xung đột tại Trung Đông, vào đầu tháng 3 năm nay, IEA đã thông báo các nước thành viên đồng loạt giải phóng 400 triệu thùng dầu dự trữ để giảm nhẹ tác động khủng hoảng. Đợt xả kho quy mô lớn này là giải pháp khẩn cấp được triển khai ngay từ giai đoạn đầu của cuộc khủng hoảng, giúp hạ nhiệt giá năng lượng trong thời gian ngắn, đồng thời ổn định nguồn cung.

Bên cạnh đó, nhiều quốc gia cũng nhanh chóng áp dụng các điều chỉnh mới như làm việc từ xa để hạn chế người dân sử dụng năng lượng giữa khủng hoảng. Tại châu Á, Indonesia, Pakistan, Thái Lan và Philippines đã đưa ra các khuyến nghị người dân làm việc từ xa, hay áp dụng tuần làm việc 4 ngày và hạn chế sử dụng phương tiện cá nhân nhằm giảm nhu cầu nhiên liệu. Ở châu Âu, các quan chức năng lượng cũng nêu rõ thông điệp rõ ràng về việc cắt giảm tiêu thụ.

IEA cũng khuyến nghị người dân nên hạn chế di chuyển bằng máy bay và sử dụng phương tiện giao thông công cộng. Một số quốc gia như Đức cũng áp dụng chính sách giảm giá vé giao thông công cộng xuống mức thấp để hỗ trợ người dân chuyển đổi thói quen di chuyển. Xu hướng này không phải là mới nhưng đã trở nên rõ rệt và cấp thiết hơn trong bối cảnh khủng hoảng năng lượng hiện nay.

Bên cạnh những giải pháp ngắn hạn, để tìm kiếm giải pháp thích nghi lâu dài trước cuộc khủng hoảng năng lượng lớn, nhiều nước cũng tính đến bài toán giải pháp thay thế năng lượng xanh. Giới quan sát nhấn mạnh thế giới đang đứng trước cơ hội chuyển dịch năng lượng quy mô lớn chưa từng có. Các nguồn năng lượng thay thế như mặt trời, gió, thủy điện, sinh khối và địa nhiệt đóng vai trò then chốt trong việc giảm phụ thuộc vào nhiên liệu hóa thạch và hướng tới một hệ thống năng lượng bền vững hơn.

Ở bối cảnh hiện tại, Trung Quốc là một trong số những quốc gia "đón đầu" xu hướng này khi giữ vị trí dẫn đầu trong chuỗi cung ứng công nghệ xanh và xe điện. Cùng với chuyển đổi xanh, Bắc Kinh hướng tới xây dựng hệ thống năng lượng mới sạch, ít carbon, an toàn và hiệu quả. Được xem là một trong những trụ cột tăng trưởng kinh tế, nước này tiếp tục mở rộng năng lượng sạch với tốc độ nhanh. Báo cáo của IEA cũng ghi nhận mức tăng trưởng kỷ lục của các nguồn điện phát thải thấp cùng với nhu cầu tăng vừa phải tại Trung Quốc đã khiến sản lượng điện than giảm khoảng 2,6% so với cùng kỳ trong nửa đầu năm 2025, đảo ngược xu hướng của hai năm trước đó. Đây là lần đầu tiên trong một thập kỷ qua (ngoại trừ năm 2020), cả sản lượng điện than và thủy điện đều giảm trong nửa đầu năm.

Tại Mỹ, giữa khủng hoảng năng lượng, nước này vẫn duy trì ưu đãi lớn cho năng lượng sạch, tái định hình chiến lược phát triển bền vững gắn với an ninh kinh tế và cạnh tranh công nghiệp. Quá trình công nghiệp hóa năng lượng sạch đang tăng tốc ngoạn mục tại Mỹ. Lượng vốn rót vào lĩnh vực sản xuất đã tăng gấp năm lần để chạm mốc 117 tỉ USD. Năng lực sản xuất pin trong nước thậm chí đã vượt qua cả nhu cầu triển khai xe điện thực tế.

Theo báo cáo của IEA, điện gió và điện mặt trời đang dẫn dắt tăng trưởng, với tỷ trọng toàn cầu dự kiến tăng từ 15% vào năm 2024, lên hơn 19% vào năm 2026, bổ sung gần 1.000 TWh - tương đương nhu cầu điện của Nhật Bản. Trong khi đó, điện hạt nhân dự kiến lập kỷ lục năm 2025 và tiếp tục tăng khoảng 2% nhờ mở rộng và khởi động lại tại Nhật Bản, Trung Quốc, Ấn Độ, Hàn Quốc, Mỹ và Pháp.

Các chuyên gia cho rằng bài toán lâu dài chuyển dịch năng lượng xanh hiện được xem là giải pháp then chốt để đảm bảo an ninh năng lượng bền vững và giảm thiểu tác động của biến đổi khí hậu. Từ đó, mở ra động lực tăng trưởng kinh tế mới, thúc đẩy đổi mới công nghệ và nâng cao năng lực cạnh tranh của các nền kinh tế trong tương lai. ■

CÂU CHUYỆN VĂN HÓA

"Tiếp biến" AI, bảo tồn văn hóa

TÙNG QUANG

Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên Hợp Quốc (UNESCO) vừa lên tiếng cảnh báo: Sự phát triển nhanh của công nghệ dịch thuật tự động dựa trên trí tuệ nhân tạo (AI) đang đẩy hàng nghìn ngôn ngữ có nguy cơ biến mất.

Lời cảnh báo đáng báo động. Một khi các thiết bị dịch thuật thời gian thực như tai nghe hay kính thông minh tích hợp AI cho phép người dùng giao tiếp trực tiếp bằng tiếng mẹ đẻ nhờ khả năng chuyển đổi ngôn ngữ tức thì cả lời nói và văn bản thì đến lúc nào đó, một câu hỏi sẽ được đặt ra: Chúng ta có cần thiết bỏ tiền bạc và thời gian để học ngoại ngữ?

Không chỉ có vậy. Giới chuyên gia cảnh báo tiện ích này có thể làm suy giảm động lực học ngoại ngữ, từ đó đẩy nhanh quá trình đơn giản hóa ngữ pháp và thu hẹp vốn từ ở nhiều ngôn ngữ. Đồng thời nhận định, khả năng kết nối số đông như tiếng Anh sẽ chiếm ưu thế và dự báo đến năm 2100, số ngôn ngữ còn được sử dụng có thể giảm xuống còn khoảng 600, so với hơn 7.000 hiện nay. Theo UNESCO, gần 3.000 ngôn ngữ trên thế giới đang đứng trước nguy cơ biến mất, trong khi hơn 200 ngôn ngữ đã không còn được sử dụng kể từ năm 1950 do không còn người truyền lại.

Bên cạnh nỗi lo hàng nghìn ngôn ngữ dần dần biến mất khỏi Trái đất này, canh cánh một nỗi lo khác, thậm chí đáng lo hơn, đó là ngôn ngữ mất "chủ quyền".

Là một cấu phần của văn hóa, ngôn ngữ không chỉ là công cụ giao tiếp mà còn là "hồn cốt", chứa đựng tri thức, văn hóa, tấm gương phản chiếu, lưu giữ tư duy, bản sắc và tri thức bản địa của một dân tộc. Ngôn ngữ chứa đựng các giá trị, biểu tượng, chuẩn mực xã hội và diễn tả toàn bộ hoạt động của cộng đồng, dân tộc. Thế nhưng, AI được huấn luyện chủ yếu bằng dữ liệu tiếng Anh, nguy cơ bỏ sót hoặc hiểu sai các ngữ cảnh bản địa là rất lớn. Điều này ảnh hưởng trực tiếp đến hiệu quả trong các lĩnh vực như dịch vụ khách hàng, tài chính, hay dịch vụ công - nơi yêu cầu cao về sự chính xác và phù hợp văn hóa.

Bởi vậy, khái niệm "AI có chủ quyền" đang nổi lên như một xu hướng quan trọng. Các quốc gia ngày càng chú trọng việc phát triển và kiểm soát hệ thống AI phù hợp với bối cảnh pháp lý, ngôn ngữ, văn hóa và dữ liệu của mình. Điều này đặc biệt quan trọng khi AI xử lý lượng lớn dữ liệu nhạy cảm trong các lĩnh vực như văn hóa, y tế, tài chính và dịch vụ công. Một ví dụ tiêu biểu là Ấn Độ, quốc gia đã xây dựng thành công hệ sinh thái số với các nền tảng như Aadhaar (định danh số) và UPI (thanh toán điện tử). Nhờ áp dụng tiêu chuẩn mở và chú trọng đa ngôn ngữ, Ấn Độ đã tạo ra môi trường công nghệ linh hoạt, phục vụ hiệu quả cho một xã hội đa dạng về ngôn ngữ và văn hóa. Bài học từ Ấn Độ cho thấy, tương lai của AI không nằm ở việc tập trung vào một vài mô hình toàn cầu, mà ở khả năng thích ứng với từng khu vực cụ thể. Một hệ sinh thái AI bền vững phải đảm bảo được sự minh bạch, bảo vệ dữ liệu và tạo dựng niềm tin từ người dùng.

Trong kỷ nguyên toàn cầu hóa 4.0, thế giới phẳng nhưng xin lỗi, tiếng nói, chữ viết và nói rộng hơn là văn hóa, không thể "phẳng" được. Đa ngôn ngữ là cơ sở của sự đa dạng văn hóa, một trong những chính sách sống còn mà bấy lâu UNESCO vẫn đeo đuổi. Thế nhưng, sẽ ra sao nếu các quốc gia làm ngược, nắn ngôn ngữ, văn hoá và dữ liệu của mình cho hợp với hệ sinh thái AI mang tính phổ quát?

Từ sự thành công của Ấn Độ, bài toán vẫn đang đặt ra đối với rất nhiều quốc gia khác: Làm sao vừa tiếp nhận các hệ thống AI vừa mang tính toàn cầu, vừa phản ánh đặc thù quốc gia, dân tộc. Hay nói cách khác, "tiếp biến" AI như một công nghệ phổ quát sang AI như một hệ thống linh hoạt, đa ngôn ngữ và đa văn hóa.

Xem ra, bài toán không hề dễ, nhưng không thể không làm. ■